

Jaarverslag 2021

Eenheid Den Haag

Jaarverslag Eenheid Den Haag 2021

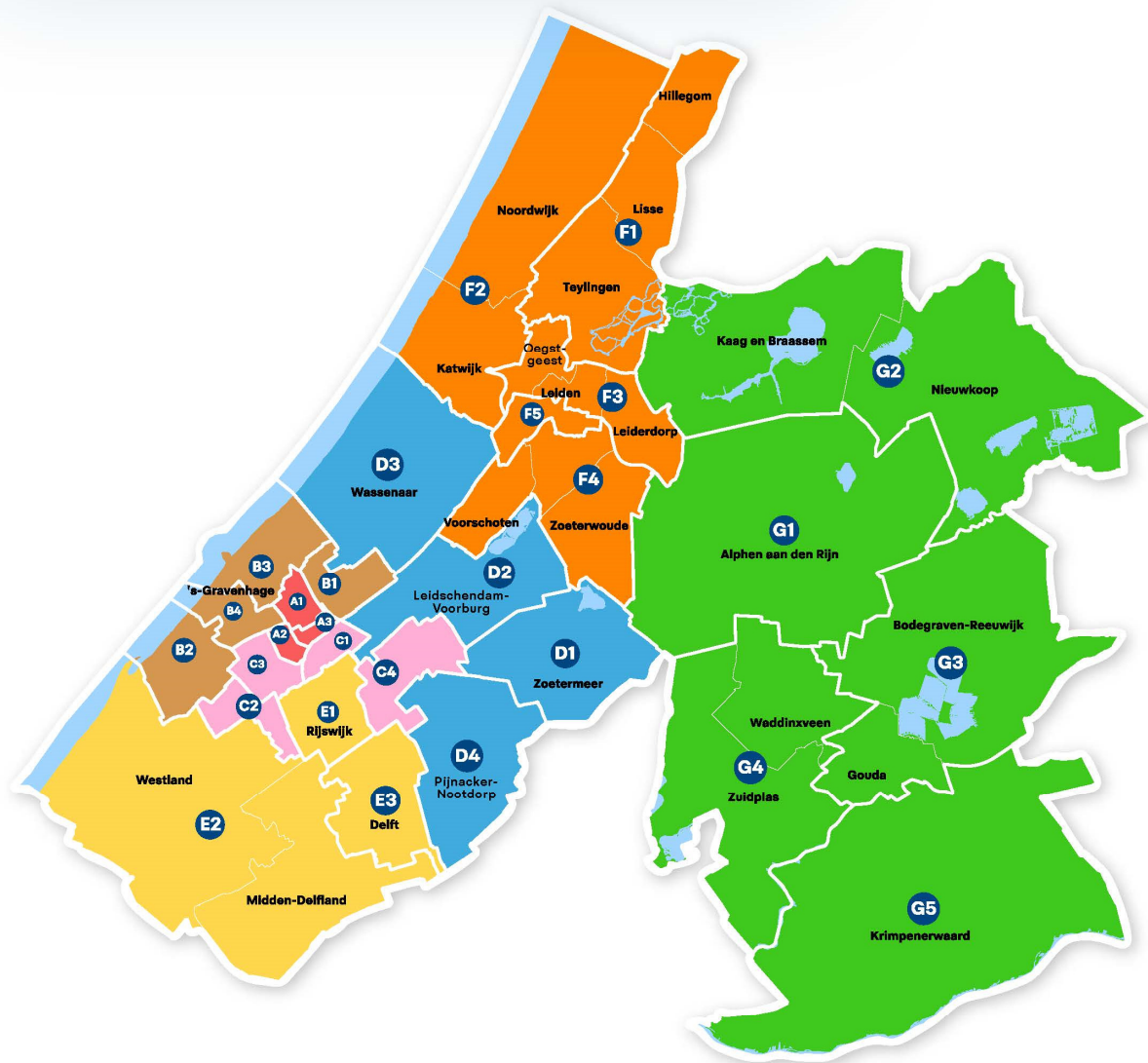

OPENBAAR MINISTERIE

Eenheid Den-Haag

Districten

- A** Den Haag - Centrum
- B** Den Haag - West
- C** Den Haag - Zuid
- D** Zoetermeer - Leidschendam / Voorburg
- E** Westland - Delft
- F** Leiden - Bollenstreek
- G** Alphen aan den Rijn - Gouda

Basisteams

- A1** Jan Hendrikstraat
- A2** De Heemstraat
- A3** Hoefkade
- B1** Overbosch
- B2** Loosduinen
- B3** Scheveningen
- B4** Segbroek
- C1** Laak
- C2** Beresteinlaan
- C3** Zuiderpark
- C4** Leidschenveen - Ypenburg
- D1** Zoetermeer
- D2** Leidschendam - Voorburg
- D3** Wassenaar
- D4** Pijnacker - Nootdorp
- E1** Rijswijk
- E2** Westland
- E3** Delft
- F1** Hillegom / Lisse / Teylingen
- F2** Katwijk / Noordwijk
- F3** Leiden - Noord
- F4** Leiden - Zuid
- F5** Leiden Midden
- G1** Alphen aan den Rijn
- G2** Kaag en Braassem
- G3** Gouda
- G4** Waddinxveen / Zuidplas
- G5** Krimpenerwaard

19188 10-2019
mutatis: 11-2021

Inhoud

Voorwoord	2
2021 in cijfers	3
Ontwikkelingen politie	5
2.1 Capaciteit	5
2.2 Demonstraties, protesten en evenementen	6
2.3 Politie voor Iedereen en Programma C	6
2.4 Reactietijden	7
(Contra)terrorisme, Extremisme en Radicalisering (CTER)	9
3.1 Aanpak radicalisering en (gewelddadig) extremisme	9
3.2 Aandachtsgebieden binnen de politie	9
3.3 Maatschappelijk ongenoegen	10
Cybercrime / gedigitaliseerde criminaliteit	11
4.1 Definitie	11
4.2 Beeld digitale ontwikkelingen in 2021	11
4.3 Ontwikkelingen online criminaliteit	12
4.4 Initiatieven vanuit de politie	14
4.5 Initiatieven vanuit gemeenten	15
4.6 Resultaten politie 2021	16
Huiselijk geweld	17
5.1 Veilig Thuis	17
5.2 Actiegericht Overleg (AGO)	18
5.3 Eenheidsbrede stalkingsaanpak	19
5.4 Multidisciplinaire Aanpak (MDA++)	19
High Impact Crimes (HIC)	20
6.1 Straatroof en overvallen	20
6.2 Woninginbraak	21
Overlast en criminaliteit door problematische jeugdgroepen	23
7.1 Ontwikkelingen	23
7.2 Integrale aanpak	24
7.3 Wapeninleveractie	25
7.4 Groepsscan 2.0	25
Ondermijning	26
8.1 Ondermijning in beeld	26
8.2 Coalitie tegen ondermijning	26
8.3 Mensenhandel	27
8.4 Georganiseerde drugscriminaliteit	28
8.5 jonge aanwas in de drugscriminaliteit	29
8.6 Aanpak malafide bedrijvigheid en misstanden binnen de prostitutie	29
Overlast en criminaliteit door personen met verward gedrag	30
9.1 Intensieve Levensloopaanpak Risicovol en Verward gedrag	30
9.2 Sluitende aanpak voor mensen met verward gedrag	31
Bijlage 1: Afkortingenlijst	32

Voorwoord

Het jaar 2021 werd net als 2020 getekend door de coronapandemie. Dit had niet alleen verstrekken gevolgen voor ieders dagelijkse leven, maar ook voor het veiligheidsbeeld in de Eenheid Den Haag en de inzet van gemeenten, OM, politie en alle veiligheidspartners.

We zagen in 2021 in de Eenheid Den Haag een afname van het totaal aantal misdrijven met 7%. High impact crimes, woninginbraken, overvallen en straatroven, namen af en dat gold ook voor veelvoorkomende criminaliteit, zoals fietsendiefstal en vernieling. De toename van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit vlakke af. Hierbij moet worden opgemerkt dat veel van deze delicten niet bij de politie worden gemeld en het daadwerkelijke slachtofferschap van digitale criminaliteit dus vele malen hoger ligt dan uit de cijfers blijkt. Het jaarverslag 2021 geeft een interessante inkijk in de verschillende vormen van digitale criminaliteit waar burgers dit jaar slachtoffer van werden.

Daarnaast sprong in 2021 het toenemende maatschappelijk ongenoegen in het oog. Ik hecht er waarde aan om te benadrukken dat maatschappelijk ongenoegen van alle tijden is en dat het in onze democratische rechtstaat een groot goed is dat eenieder de mogelijkheid heeft om dit ongenoegen, binnen de grenzen van de wet, te uiten. Helaas nam het maatschappelijk ongenoegen in 2021 verschillende malen ongewenste uitingsvormen aan. Diverse malen mondten (onaangekondigde) demonstraties uit in openbare orde problematiek, bedreigingen en geweld. Politie, OM en andere partners waren veel capaciteit kwijt met het in goede banen leiden van dit alles. Wat we regelmatig zien is dat personen die in Den Haag onacceptabel gedrag vertonen tijdens demonstraties, in hun woonplaats niet in beeld zijn bij politie en gemeente. Ik pleit ervoor de (juridische) mogelijkheden voor informatiedeling tussen gemeenten uit te breiden, zodat in voorkomende gevallen eerder ingegrepen kan worden bij ongewenst gedrag en een adequatere aanpak ingezet kan worden als grenzen overschreden worden.

Wat mij tevens grote zorgen baart is het (opzettelijke) geweld dat zich, vaak rondom protesten en demonstraties, richt op de handhavers van maatregelen en wetten. Zo was er sprake van doxing, waarbij persoonsgegevens van politiemedewerkers op internet werden gedeeld. Dit is zeer bedreigend en beangstigend voor de medewerkers die het betreft en belemmert hen in de uitvoering van hun werk. Ik ben blij dat de minister van Justitie en Veiligheid haast wil maken met de strafbaarstelling van dit volstrekt onacceptabele fenomeen.

Ook in 2021 kampte de politie nog met een forse onderbezetting. Tegelijkertijd is er steeds meer capaciteit nodig voor de uitvoering van de taken rondom bewaken en beveiligen, omdat het aantal te beveiligen personen en bedreigde politici blijft toenemen. Ik maak mij zorgen om de vitaliteit en gezondheid van politiemedewerkers, die inmiddels al enkele jaren met te weinig mensen steeds meer werk moeten verzetten. Dit vraagstuk blijft komende jaren hoog op onze agenda staan en noopt continu tot het maken van gezamenlijk keuzes in de gehele veiligheidsketen.

De noodzaak van een integrale benadering van vraagstukken rond (on)veiligheid en criminaliteit komt ook tot uitdrukking in het jaarverslag 2021. Net als voorgaande jaren is het jaarverslag 2021 een integraal jaarverslag, dat onder regie van het Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid (RSIV) van de Eenheid Den Haag tot stand is gekomen. Naast politie en OM hebben de regionale veiligheidspartners, zoals de twee Zorg- en Veiligheidshuizen, Veilig Thuis, het RIEC en het HEIT, input geleverd. Daarmee geeft het jaarverslag een goed beeld van de gezamenlijke inspanningen die het afgelopen jaar zijn gedaan op de geprioriteerde thema's uit het Regionaal Beleidsplan 2019-2022.

Jan van Zanen

Regioburgemeester Eenheid Den Haag

2021 in cijfers

In het jaar 2021 is het totaal aantal misdrijven gedaald met 7 procent ten opzichte van het jaar 2020, na een licht stijgende trend in de twee jaar daarvoor. De daling wordt onder meer veroorzaakt door een daling van de veelvoorkomende criminaliteit en High Impact Crime (woninginbraken, overvallen en straatroof). De coronapandemie is hierop van invloed geweest.

➤ Tabel 1: Totaal aantal misdrijven

Misdrijven totaal	2018	2019	2020	2021
District A, B en C: Den Haag	34.486	36.813	36.928	35.015
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	10.873	11.668	12.008	11.082
District E: Westland - Delft	12.732	13.543	13.874	12.837
District F: Leiden - Bollenstreek	14.608	15.213	15.500	13.982
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	13.565	14.219	15.300	14.376
Totaal Eenheid Den Haag	86.264	91.456	93.610	87.292
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		+6%	+2%	-7%

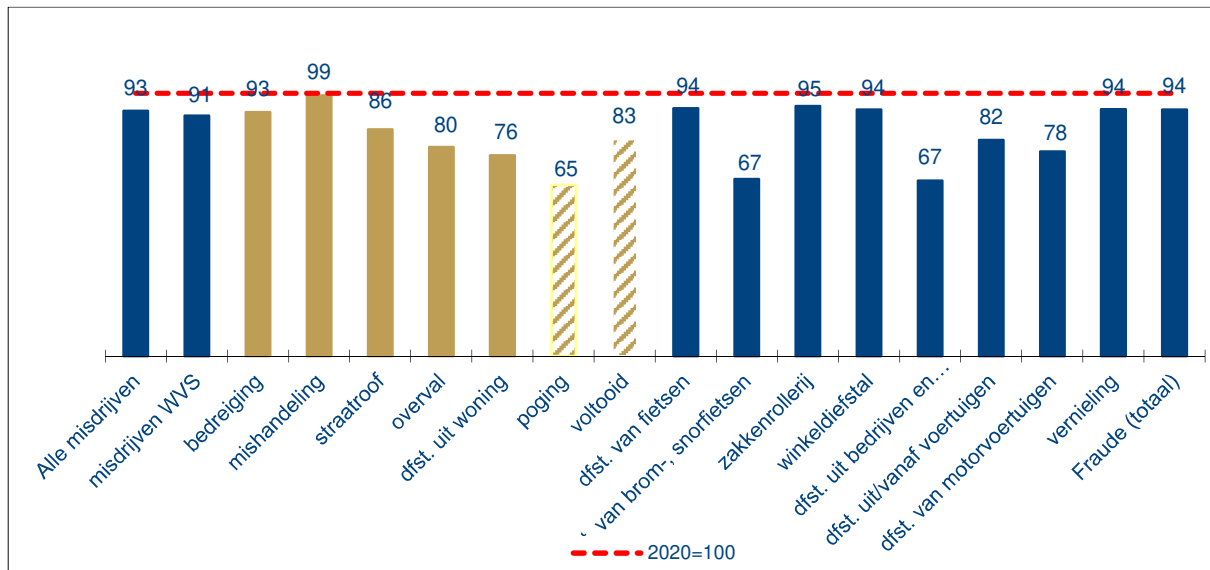
➤ Tabel 2: Totaal aantal afgehandelde verdachten

Misdrijven totaal	Afgehandelde Verdachten			
	2018	2019	2020	2021
District A, B en C: Den Haag	11.707	12.334	12.481	11.297
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	3.660	3.627	3.557	3.278
District E: Westland - Delft	3.176	3.564	3.645	3.456
District F: Leiden - Bollenstreek	4.389	4.475	4.170	3.674
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	4.077	4.005	4.049	3.915
Totaal Eenheid Den Haag	27.009	28.005	27.902	25.620
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		+4%	-0%	-9%

➤ Tabel 3: Ophelderingsratio

Misdrijven totaal	Ophelderingsratio Misdrijven			
	2018	2019	2020	2021
District A, B en C: Den Haag	32,4	32,0	30,0	33,6
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	32,0	30,3	28,2	32,1
District E: Westland - Delft	25,2	26,7	25,3	30,0
District F: Leiden - Bollenstreek	30,1	29,6	27,2	27,8
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	28,4	28,1	26,3	30,3
Totaal Eenheid Den Haag	30,3	30,0	28,0	31,4
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		-1%	-7%	+11%

➤ Figuur 1: Veiligheidsbeeld per delict per sector (veelvoorkomende criminaliteit)

Ontwikkelingen politie

Het jaar 2021 was een zeer druk en intensief jaar voor de politie in de Eenheid Den Haag. Zo hebben er in 2021 maar liefst negentien TGO's (Team Grootchalige Opsporing) gedraaid, zeven meer dan het voorgaande jaar. Het merendeel hiervan betrof levensdelicten, deels met een grote maatschappelijke impact. In alle gevallen zijn er verdachten opgespoord; een deel is al veroordeeld in 2021.

Daarnaast waren er in 2021 40 SGBO's (Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden) actief, met name gericht op de vele demonstraties en protesten in de eenheid (zie paragraaf 2.3). Ook heeft de Eenheid Den Haag een prominente rol gespeeld in grote landelijke opsporingsonderzoeken, met betrekking tot drugscriminaliteit en andere vormen van zware georganiseerde misdaad.

2.1 Capaciteit

Zoals bekend kampt de politie in de Eenheid Den Haag al een aantal jaren met een forse onderbezetting in de Gebiedsgebonden Politie (GGP) en de Tactische Opsporing (TO). Uit de prognoses blijkt dat de bezetting binnen de GGP pas in 2025 in lijn is met de formatie. Binnen de TO blijft de bezetting minstens tot 2027 onder de formatie. In 2021 is de onderbezetting in de GGP wel afgenomen, zoals blijkt uit onderstaande tabellen.

In 2019 kwam bovenop het bestaande capaciteitstekort een fors verhoogde inzet van de politie in de beveiligingstaken. Deze capaciteit werd onttrokken aan de basisteams; tot op de dag van vandaag is dit nog het geval. In 2021 is gestart met het inrichten van teams bewaken en beveiligen in alle eenheden (12 fte per eenheid), die de druk op de basisteams moeten verlichten. Het aantal te beveiligen personen en bedreigde politici blijft echter toenemen, waardoor de druk op de politieorganisatie ten aanzien van alle aspecten van het werk op het gebied van bewaken en beveiligen toeneemt. In het najaar van 2021 ontstond als gevolg van verschillende oorzaken bovendien een ernstig personeelstekort bij de monitorcentrale bewaken en beveiligen (MBB). Tot het moment dat de bezetting weer op orde is, moeten andere afdelingen binnen de Eenheid Den Haag bijstand leveren. Ook andere eenheden, de Staf Korpsleiding en het Politiedienstencentrum leveren bijstand of gaan dat doen. De insteek is dat de bijstand zoveel mogelijk geleverd wordt door medewerkers die niet werkzaam zijn in het primaire operationele proces.

De belangrijkste maatregel om de onderbezetting in te lopen, is het aannemen en opleiden van honderden extra aspiranten (politiemedewerkers in opleiding). Er wordt veel energie gestoken in het werven, selecteren en opleiden van nieuwe medewerkers. Om medewerkers sneller in te kunnen zetten, is de politieopleiding ingekort van 3 naar 2 jaar. Een groot deel van de opleiding gebeurt in de eenheid zelf. Dit kost veel begeleidingscapaciteit van medewerkers die daardoor minder inzetbaar zijn op het primaire proces, maar is noodzakelijk om de bezetting uiteindelijk weer op het gewenste peil te krijgen.

➤ **Tabel 4: Politiesterkte begin 2021**

Politiesterkte begin 2021	Formatie GGP	Bezetting GGP	%
District A, B en C: Den Haag	1.005,3	822,8	82%
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	318,5	269,8	85%
District E: Westland - Delft	289,9	244,3	84%
District F: Leiden - Bollenstreek	371,3	266,0	72%
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	341,2	310,9	91%
Totaal Eenheid Den Haag	2.326,2	1.913,8	82%

➤ Tabel 5: Politiesterkte eind 2021

Politiesterkte eind 2021	Formatie GGP	Bezetting GGP	%
District A, B en C: Den Haag	1.005,3	843,9	84%
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	318,5	279,0	88%
District E: Westland - Delft	289,9	258,2	89%
District F: Leiden - Bollenstreek	371,3	321,4	87%
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	341,2	328,3	96%
Totaal Eenheid Den Haag	2.326,2	2.030,9	87%

2.2 Demonstraties, protesten en evenementen

Net als in de tweede helft van 2019 en 2020, vonden ook in 2021 veel grootschalige demonstraties en protesten plaats. Veel van die demonstraties vonden plaats tijdens de persconferenties waarin het kabinet de nieuwe coronamaatregelen aankondigde. Ook buiten de momenten waarop persconferenties plaatsvonden, demonstreerden mensen regelmatig tegen de coronamaatregelen en tegen het kabinet. Daarbij komt dat ook het aantal onaangekondigde demonstraties toeneemt en regels en vorderingen regelmatig niet opgevolgd worden. Dit vraagt zeer veel capaciteit van de politie, Openbaar Ministerie (OM) en de andere veiligheidspartners.

Verschillende keren liepen demonstraties uit op openbare orde ongeregeligheden. Het opzettelijke geweld gericht op politieambtenaren en andere hulpverleners baart zorgen. Sommige demonstraties lijken ‘gekaapt’ te worden door groeperingen om hun ongenoegen met geweld kracht bij te zetten. Zorgen baart het feit dat in toenemende mate persoonsgegevens van politiemedewerkers op internet worden gedeeld met de bedoeling hen te doen stoppen met het uitvoeren van hun werk (*doxing*).

In een eenheid waar normaal gesproken zeer veel evenementen plaatsvinden, waren de geldende beperkingen ten aanzien van evenementen cq het landelijk verbod op evenementen – net als in de rest van Nederland – zeer ingrijpend. Behoudens excessen is dit verbod echter hoofdzakelijk gerespecteerd.

2.3 Politie voor Iedereen en Programma C

De pijlers van het landelijke programma Politie voor Iedereen zijn: netwerk divers vakmanschap en bondgenoten, de aanpak van discriminatie, professioneel controleren en instroom diversiteit en inclusie. Binnen alle pijlers zijn in de eenheid stappen voorwaarts gezet.

Zo werd het netwerk divers vakmanschap steeds vaker ingezet om de operatie van informatie te voorzien, die zeer van belang was voor een goede informatiepositie en verbinding tijdens onder andere demonstraties. Ook is in mei 2021 het Regionaal Discriminatieoverleg (RDO) nieuw leven in geblazen. In dit overleg van de politie, OM, Ombudsman en het Anti-discriminatiebureau (ADB) wordt zowel op beleidsmatig als operationeel niveau overlegd over de aanpak en de voortgang van discriminatiezaken. De betekenisvolle afdoening van zaken staat daarbij centraal.

De toepassing van het (uitgerolde) handelingskader professioneel controleren verdient constante aandacht. Het uitgangspunt is dat indien de politie iemand selecteert voor een proactieve controle, dat gebeurt op objectiveerbare gronden, zoals een waarneming van afwijkend gedrag. Dat draagt bij aan de legitimiteit van de politie.

Om het medewerkersbestand diverser te maken, werden verschillende activiteiten uitgevoerd. Zo is er een stageprogramma voor HBO- en WO-studenten met bij voorkeur een niet-westerse achtergrond. Daaraan hebben meer dan 20 studenten deelgenomen. Binnen de Doorlopende Leerlijn worden VMBO- en MBO studenten getraind om succesvol te kunnen solliciteren bij de politie. Het aantal scholen waarmee wordt samengewerkt breidt zich steeds verder uit, wat in 2021 leidde tot een hogere diverse instroom. Eind 2020 is een start gemaakt met een project Vergroten en behouden instroom diversiteit,

een samenwerkingsverband tussen de eenheden Amsterdam, Midden Nederland, Rotterdam, Den Haag en het Politiedienstencentrum om de (culturele) diversiteit binnen de politie te vergroten. Dit project is nog niet zo succesvol als bij aanvang gehoopt. De afgelopen maanden hebben alle betrokken partijen geïnvesteerd in het benoemen en oplossen van de knelpunten, zodat in 2022 alsnog de gewenste resultaten worden gehaald.

In juni 2020 zijn binnen de eenheid de contouren van het Programma C (ook wel Programma Vakmanschap in verbinding genoemd) neergezet. Dit tweejarige programma is een beweging gericht op het bereiken van twee focuspunten:

1. Extern: Iedereen draagt elke dag op een professionele en verbindende manier bij aan de uitvoering van onze politietaak in de samenleving;
2. Intern: Iedereen die in of voor de politie eenheid Den Haag werkt, wordt gerespecteerd, doet er toe en heeft een veilige werkomgeving.

In 2021 is onder andere het eenheidsintroductieprogramma voor nieuwe medewerkers gestart, hebben veel operationeel leidinggevendenden de workshop coachend leiderschap gevolgd en is een campagne gestart voor het bewust omgaan met social media. Eind 2021 is een eenheidsbrede nulmeting uitgevoerd waarin is gekeken hoe de eenheid er voor staat qua (beleving van) vakmanschap, verbinding, wendbaarheid en identiteit. De bevindingen van deze nulmeting zullen leiden tot focus in de initiatieven in 2022 en de basis vormen voor een tweede meting (de effectmeting).

2.4 Reactietijden

Het percentage van de prio 1-meldingen waarbij de politie binnen 15 minuten ter plaatse was, ligt in 2021 (82%) lager dan in 2020 (84%). Deze dalende trend is al enkele jaren gaande en is terug te zien in alle districten. Een belangrijke verklarende factor is de personele krapte bij de politie. Hierbij is het wel goed om aan te geven dat niet alle meldingen primair voor de politie zijn, maar toch meetellen in de reactietijden. Dit geldt bijvoorbeeld voor het ‘meerijden’ met de ambulance. Hieronder wordt dit toegelicht.

De reactietijd is de tijd die ligt tussen het aannemen van de melding van de burger tot aan het ter plaatse komen van de eerste politie-eenheid. De tijd begint te lopen op het moment dat de centralist in de meldkamer de telefoon opneemt en stopt als de eerste eenheid ter plaatse een statusknop indrukt. In de geregistreerde tijd spelen zich verschillende deelprocessen af:

1. De intake van de melding op de meldkamer;
2. De koppeling van een eenheid aan de melding (dit is de opdracht om spoedig ter plaatse te gaan). Indien niet meteen een eenheid beschikbaar is, ontstaat voorafgaande aan de koppeling een wachttijd;
3. De aanrijtijd (het verplaatsen en op de plek van het incident aankomen).

De verwerkingstijd gaat omhoog wanneer de melding meerdere disciplines nodig heeft. In dat geval moet door de meldkamer de melding aan meerdere disciplines gekoppeld worden (brandweer en/of ambulance en/of politie). Wanneer een melding binnenkomt bij de ‘ambulance’ wordt eerst het uitvraagprotocol van deze dienst gebruikt alvorens de melding wordt doorgezet bij de politie. In de praktijk betekent dit dat het betreffende noodhulpvoertuig “gebruik” maakt van de verwerkingstijd die voor een deel is verbruikt om een ambulance uit te geven. Dit heeft een negatieve invloed op de reactietijd van politie.

➤ Tabel 6: Noodhulp reactietijden

Noodhulp - reactietijden <15 min.	Totaal			
	2018	2019	2020	2021
District A, B en C: Den Haag	91%	90%	85%	83%
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	88%	87%	84%	83%
District E: Westland - Delft	86%	85%	85%	81%
District F: Leiden - Bollenstreek	89%	88%	86%	82%
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	80%	78%	80%	77%
Totaal Eenheid Den Haag	88%	86%	84%	82%

(Contra)terrorisme , Extremisme en Radicalisering (CTER)

In 2021 bleef een terroristische aanslag voorstelbaar en werd het dreigingsniveau door de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) als aanzienlijk (dreigingsniveau 3) beschouwd. Daarnaast heeft sinds de uitbraak van het coronavirus het maatschappelijk ongenoegen in de samenleving in 2021 zich zowel offline als online verder gemanifesteerd in het land. We zien dat een deel van de groepen en individuen elkaar vindt in het afwijzen van de overheid of het overheidsbeleid. Dit ongenoegen vertaalde zich in 2021 in veelvuldige demonstraties en strafbare feiten, zoals bekladdingen, ernstige (online en fysieke) bedreigingen tegen mensen met een publieke functie, toename van geweld tegen politiemensen, opruivingen die leiden tot rellen en ernstige geweldplegingen (als resultaat van gekaapte demonstraties). Er was daarom sprake van veelvuldige inzet op het gebied van openbare orde en veiligheid. In enkele gevallen waren extremistische tendensen waarneembaar. Samen met de partners in de veiligheidsregio's wordt er nauw samengewerkt om dreigingen te verminderen.

3.1 Aanpak radicalisering en (gewelddadig) extremisme

In 2021 is de persoonsgerichte aanpak radicalisering en (gewelddadig) extremisme onder regie van gemeenten voortgezet en doorontwikkeld. Binnen de aanpak is er aandacht voor radicalisering en extremisme in alle vormen: islamitisch, rechts, links, anti-overheid, etc. Opgeschaalde casussen worden besproken in de Zorg- en Veiligheidshuizen. Binnen deze overleggen worden voor geprioriteerde personen individuele plannen op maat opgesteld. Doel van deze inzet is het verminderen van risico's die uitgaan van deze doelgroep. Diverse incidenten hebben de afgelopen jaren laten zien dat het motief van de dader(s) niet altijd helder kon worden beschreven. In sommige casussen is er sprake van een combinatie van CTER en Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) gerelateerde problematiek. Een individu laat dan signalen zien van radicalisering, maar tegelijkertijd zijn er zorgen over de geestelijke gezondheid. Andersom kan dit ook het geval zijn. In deze gevallen wordt er nauw samengewerkt met de GGZ. Daarom zijn de betrokken instanties, altijd op zoek naar verbetering in het tijdig onderkennen/signaleren hiervan. Bij de aanpak zijn verschillende organisaties betrokken, waaronder gemeenten, politie, OM, NCTV, Reclassering Nederland (RN), Raad voor de Kinderbescherming (RvdK), Jeugdbescherming West (JBW), Crisis Interventie Team (CIT) en de GGZ.

Specifieke regionale aandacht was er dit jaar voor terugkeerders en maatschappelijke onrust. De persoonsgerichte aanpak Den Haag en de regionale aanpak zijn het afgelopen jaar beiden geëvalueerd. Eind 2021 is gestart met de uitwerking van de uitkomsten.

3.2 Aandachtsgebieden binnen de politie

Door de corona-uitbraak kon er geen gevolg worden gegeven aan diverse geplande activiteiten. Zo konden de geplande oefeningen, mono en multi, in het kader van Terrorisme Gevolg Bestrijding (TGB)/ extreem geweld niet doorgaan. Het oefenen van de procedure 'Manhunt' heeft in 2021 door de corona-uitbraak grotendeels stilgestaan. De nadruk ligt bij deze procedure op het wegnemen van een dreiging, rekening houdend met reële tijdsdruk gekoppeld aan een mogelijk plaats delict. Het was de bedoeling dat er in 2021, voor zover mogelijk gezien de corona situatie, een inhaalslag plaats had gevonden op dit gebied, door de aanhouding van Covid-19 is dit echter niet gebeurd. In 2022 zullen er TGB-oefeningen plaatsvinden in Den Haag.

3.3 Maatschappelijk ongenoegen

Zoals reeds vermeld in hoofdstuk 2, vonden in 2021 veel grootschalige demonstraties en protesten plaats. Grote groepen mensen ervoeren gevoelens van onvrede, wantrouwen, frustratie of woede. Dit ‘maatschappelijk ongenoegen’ was vooral gericht tegen de overheid, maar bijvoorbeeld ook tegen de wetenschap en de traditionele media. In algemene zin was het gericht tegen alles wat van bovenaf georganiseerd is.

Het fenomeen maatschappelijk ongenoegen is van alle tijden en vormt op zichzelf geen probleem. Pas wanneer de grenzen van de wet worden overschreden, moet worden ingegrepen. Dit betreft bijvoorbeeld het moment dat individuen of groepen vanuit maatschappelijk ongenoegen, vaak via activisme, overgaan naar extremisme. Dan is er sprake van strafbare feiten, zoals bedreiging of geweld.

Het jaar 2021 was voor politie, OM en gemeenten een jaar waarin met elkaar verkend werd hoe om te gaan met de openbare orde problematiek, die ontstaat als gevolg van maatschappelijk ongenoegen en de personen/groepen die zich steeds radicaler uitlaten en sneller overgaan tot (het legitimeren van) intimidatie, bedreiging of zelfs geweld.

Binnen de politie Eenheid Den Haag is eind 2021 een multidisciplinair team opgezet met als doel om vanuit verschillende invalshoeken te komen tot een bredere aanpak van maatschappelijk ongenoegen. De samenwerking is hierbij gezocht met de eenheden Rotterdam, Amsterdam en Midden-Nederland. Binnen het multiteam zijn alle onderdelen van de politieorganisatie vertegenwoordigd, via de knoppen van de SGBO-structuur. Daarnaast wordt actief verbinding gezocht met het landelijk kenniscentrum, de wetenschap, diverse innovatieplatforms binnen en buiten de politie en de zorg- en veiligheidspartners. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat maatschappelijk ongenoegen op zichzelf geen probleem is en dat in een democratische rechtstaat alle ruimte moeten zijn om ongenoegen, binnen de grenzen van de wet, te uiten.

De aanpak van het team richt zich op onder meer vroegere signalering, lokale interventies, scholing, voorlichting ten aanzien van desinformatie en dialoog met de doelgroep, bijvoorbeeld defendgroepen. Daarnaast is een persoonsgerichte aanpak belangrijk. De bestaande werkwijze met betrekking tot CTER-subjecten in het Zorg- en Veiligheidshuis is succesvol. Deze integrale lokale aanpak is mogelijk ook goed toepasbaar op personen die extremistisch en/of risicovol gedrag vertonen op het terrein van maatschappelijk ongenoegen.

Het RSIV heeft medio 2021 een digitale bijeenkomst georganiseerd voor politie, OM en de gemeenten over maatschappelijk ongenoegen. Centraal stond het beeld van de politie over maatschappelijk ongenoegen (wat zien we hiervan in de Eenheid Den Haag) en een presentatie van het landelijke Ondersteuningsnetwerk Maatschappelijke Onrust (OMO) over de brede landelijke aanpak maatschappelijke onrust en de mogelijke ondersteuning aan gemeenten.

Eind 2021 organiseerde het RSIV een webinar voor ambtenaren en een webinar voor bestuurders over de digitale openbare orde vraagstukken / maatschappelijk ongenoegen. In deze webinars stond de casus Bodegraven-Reeuwijk centraal, waarin onder andere sprake was van online complottheorieën over een satanisch-pedofiel netwerk en rituele kindermoorden.

‘Maatschappelijk ongenoegen is van alle tijden, maar ontaarde vorig jaar steeds vaker in ongewenst, strafbaar en zelfs gewelddadig gedrag. Het is noodzakelijk dat de mogelijkheden voor informatiedeling tussen veiligheidspartners worden uitgebreid om dit goed aan te kunnen pakken.’

Burgemeester van Zanen

Bestuurlijk portefeuillehouder CTER en maatschappelijk ongenoegen

Cybercrime / Gedigitaliseerde criminaliteit

4.1 Definitie

Als we spreken van cybercrime dan gaat het om criminaliteit waarbij ICT zowel het middel als het doel is. Er is sprake van gedigitaliseerde criminaliteit als ICT een middel is om traditionele vormen van criminaliteit te plegen. Het blijkt in de praktijk echter lastig om een eenduidige scheiding te maken tussen beide vormen van criminaliteit. Deze komen namelijk ook met regelmaat in gezamenlijkheid voor en lopen steeds meer in elkaar over. Een voorbeeld is Vriend-in-noodfraude waarbij de oplichter zich via WhatsApp voordoeft als een bekende die beweert dringend financiële hulp nodig te hebben. In de meeste gevallen maakt de oplichter gebruik van een vals WhatsApp-account op naam van de “bekende” en is er geen sprake van hacking. Zodoende valt het thema vooral onder gedigitaliseerde criminaliteit. Maar in sommige gevallen is het WhatsApp-account van deze “bekende” daadwerkelijk gehackt en kan worden gesproken van cybercrime.

Door de overlap in de twee criminaliteitsvormen en de lage meldingsbereidheid van de slachtoffers is het duiden van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit op zowel landelijk als regionaal niveau een uitdaging. Daarnaast blijkt het onderscheid tussen cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit voor burgers en ondernemers ook minder relevant.

4.2 Beeld digitale ontwikkelingen in 2021

In 2021 duurde de coronacrisis onverminderd voort en is er nog steeds sprake van fors slachtofferschap ten gevolge van cybercrime of gedigitaliseerde criminaliteit. De trend van 2020, waarbij we ook dankzij corona nog steeds thuiswerken, zet zich voort en het gebruik van digitale middelen is normaler geworden dan ooit. Vanwege deze ontwikkeling is de samenleving ook steeds meer afhankelijk van digitale middelen. Deze digitale ontwikkelingen worden gretig omarmd bij het plegen van criminaliteit.

Kenmerkend voor 2021 was ook de maatschappelijke onvrede in de (digitale) samenleving. Dit resulteerde o.a. in een grote hoeveelheid demonstraties, met name in Den Haag. Demonstranten organiseerden zich veelal via digitale middelen. Helaas werden digitale middelen (o.a. messaging apps zoals Telegram) ook gebruikt door mensen die uit waren op rellen en het breed creëren van maatschappelijke onrust. Mensen wanen zich online veilig, wat regelmatig tot uiting komt in het doen van uitlatingen die kwetsend zijn voor anderen en de grens van het toelaatbare overschrijden. De politie probeert hierop te anticiperen door o.a. online sentimenten te monitoren en daar waar mogelijk in een vroeg stadium in te grijpen om zo meer ellende te voorkomen.

In 2021 werden ransomware-aanvallen gericht en doeltreffender met steeds meer gevolgen voor zowel directe slachtoffers als voor de supply chain van organisaties en bedrijven. Dit heeft zijn doorwerking in de fysieke samenleving. Zo had de ransomware-aanval op een leverancier in april 2021 lege kaas schappen bij Albert Heijn tot gevolg. Dit voorval geeft duidelijk aan dat het niet alleen (meer) gaat om het kennis hebben over en op orde hebben van de eigen IT-beveiliging, maar ook om oog te hebben voor de keten waarbinnen je onderneemt. Het gaat bij de supply chain niet alleen om

‘Bewustwordingscampagnes helpen om burgers alerter te maken op delicten zoals fraude met online handel en vriend-in-nood-fraude. In 2022 slaan gemeenten, politie en OM de handen ineen ten aanzien van preventie van digitale criminaliteit.’

Burgemeester Visser

Bestuurlijk portefeuillehouder
cybercrime en gedigitaliseerde
criminaliteit

toeleveranciers, maar bijv. ook om onderaannemers en ICT-dienstverleners. De ketenafhankelijkheid en de daarmee gepaard gaande gezamenlijke digitale risico's worden dus steeds omvangrijker.

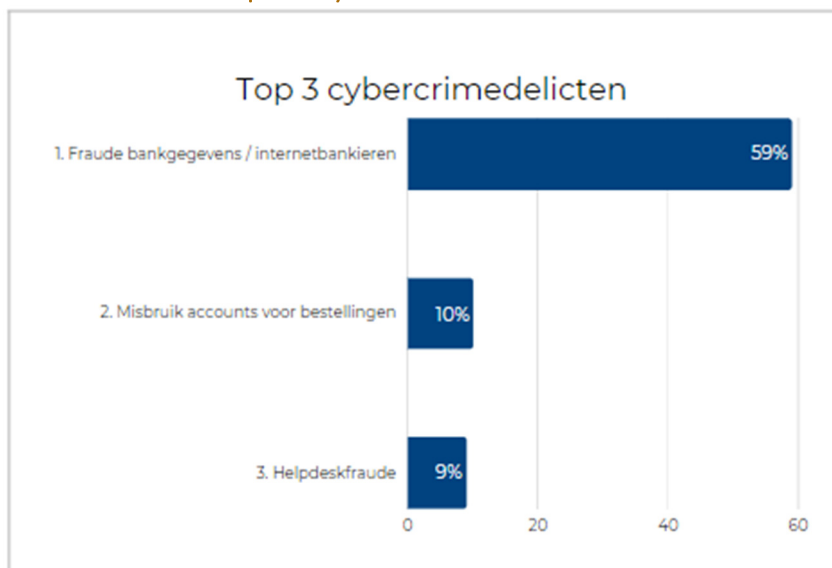
4.3 Ontwikkelingen online criminaliteit

Lichte afname online fraude

Bij online fraude kan het zowel gaan om cybercrime als om gedigitaliseerde criminaliteit. De afgelopen jaren was sprake van een flinke toename in het aantal meldingen en aangiften van online fraude. In 2021 zien we voor het eerst een lichte daling. Het aantal misdrijven horizontale fraude is in 2021 ten opzichte van 2020 gedaald met 6 procent: van 14.075 misdrijven in 2020 naar 13.216 misdrijven in 2021. De lichte daling is vooral herleidbaar tot fraude met online handel en Vriend-in-noodfraude. Bij fraude met online handel worden mensen meestal opgelicht bij het kopen van goederen via online handelsplaatsen. Fraude met online handel is in 2021 met 14 procent afgenomen ten opzichte van het voorgaande jaar. Mogelijk is deze daling toe te schrijven aan de preventieve maatregelen die Marktplaats en het Landelijke Meldpunt Internetoplichting (LMIO) in 2021 hebben genomen. Vriend-in-noodfraude is met name in het laatste kwartaal van 2021 afgenomen. Dit kan een gevolg zijn van de diverse bewustwordingscampagnes waardoor burgers alerter zijn geworden.

Ook hebben we te maken met vormen van online fraude die vooral onder de noemer cybercrime worden weggeschreven en die tezamen zo'n 85% van alle cybercrimeregistraties betreffen. Veelvoorkomende vormen van fraude en oplichting met een cybercrime component zijn fraude met bankgegevens/internetbankieren, het misbruiken van accounts voor het doen van bestellingen en zogenaamde helpdeskfraude. Onderstaande grafiek geeft het aandeel van deze delicten in het totaal aantal cybercrimedelicten weer.

➤ Grafiek 1: Top drie cybercrimedelicten

Bij deze top 3 zien we dat het aantal nog wel is toegenomen in 2021, maar dat de groei is afgevlakt. De toename is vooral toe te schrijven aan fraude met bankgegevens / internetbankieren. Hierbij vallen twee varianten in 2021 op. Zo zien we de variant bankhelpdeskfraude verder toenemen in 2021 (27 procent van de gevallen van fraude met bankgegevens / internetbankieren). Hierbij wordt het slachtoffer zogenaamd gebeld door een medewerker van de bank en overgehaald om geld over te boeken naar een "veilige" rekening. Het komt voor dat fraudeurs de slachtoffers verzoeken om zogenaamde Remote Acces Tools (RAT's) te installeren. Op deze wijze wordt de computer van het slachtoffer op afstand overgenomen en kan de fraudeur toegang krijgen tot het bankrekeningaccount van het slachtoffer.

Een andere opvallende, opkomende variant van fraude met bankgegevens en internetbankieren in 2021 is telefonische oplichting waarbij de fraudeur zich voordoeft als een medewerker van politie of justitie. Het slachtoffer wordt verteld dat hij/zij verdacht wordt van criminele feiten of dat zijn/haar bankrekeningnummer wordt misbruikt. Om die reden wordt het slachtoffer verzocht zijn/haar geld veilig te stellen. Ook bij deze variant komt het voor dat toegang wordt verkregen tot het bankrekeningaccount van het slachtoffer door het gebruik van RAT's.

Ransomware-aanvallen worden steeds gericht en doeltreffender

Ransomware is een vorm van malware die wordt ingezet om systemen en databestanden van gebruikers te gijzelen, met als doel deze later te ontsleutelen tegen betaling van losgeld (single extortion). Voorheen vonden er met name ongerichte aanvallen plaats die zich richtten op kleine tot middelgrote bedrijven en publieke instellingen zoals lagere overheden. De laatste jaren zien we echter gerichtere aanvallen op grotere organisaties waarbij (ook) kwetsbaarheden in de supply chain worden misbruikt.

Casus: Ransomware ROC Mondriaan

In de zomer van 2021 werd het Regionaal Opleidingscentrum (ROC) Mondriaan uit Den Haag slachtoffer van een ransomware aanval. Door de ransomware-aanval waren de computersystemen ontoegankelijk en konden de 25.000 studenten en 2.100 medewerkers op alle 27 locaties op 1 september niet (normaal) starten met het nieuwe schooljaar. De daders namen bedrijfsinformatie weg uit het netwerk van het ROC en dreigden dit te publiceren tenzij enkele Bitcoins aan losgeld zouden worden betaald. Door de daders zijn delen van de bedrijfsinformatie (waaronder bijvoorbeeld identiteitsbewijzen en gevoelige studentendossiers) uiteindelijk gedeeltelijk gepubliceerd op een pagina op het darkweb. Door deze publicatie zijn gevoelige gegevens publiekelijk geworden. De hier beschreven casus kan, naast imago en financiële schade, ook een enorme maatschappelijke impact en invloed op het onderwijssysteem hebben.

Daarnaast maken aanvallers ook gebruik van nieuwe pressiemiddelen. In 2020 dreigden cybercriminelen al om de gegijzelde data online te zetten (double extortion). Daar gaan ze nu een stap verder in door contact te zoeken met klanten en zakenpartners van slachtoffers om de druk verder op te voeren (triple extortion). Verder worden slachtoffers in sommige gevallen bedreigd met een DDoS (Distributed Denial of Service) aanval en de publicatie van persoonlijke informatie over werknemers.

De omvang van ransomware is op basis van politiecijfers niet vast te stellen. Uit navraag bij de Ransomware TaskForce (RTF) blijkt dat de aangiftebereidheid voor ransomware laag is. Grote bedrijven doen vaak geen aangifte omdat ze geen reputatieschade op willen lopen en zo snel mogelijk hun bedrijfsproces willen hervatten. Daarnaast kan het voorkomen dat bedrijven niet weten dat ze slachtoffer zijn van een aanval totdat de politie of cybersecuritybedrijf hen benadert. Bovendien kan één aangifte staan voor tientallen of zelfs honderden slachtoffers, omdat een ransomware-aanval steeds vaker voorkomt in een supply chain. Zoals ook het geval was bij transportbedrijf Bakker Logistiek tijdens de 'kaas-hack'.

Naar schatting loopt de wereldwijde schade op tot in de miljarden euro's per jaar. Bepaalde patronen in aangiftes zullen dus pas duidelijk worden in een internationaal perspectief. Daders, middelen en slachtoffers bevinden zich over de hele wereld en vanwege dit transnationale karakter is het dus moeilijk om inzicht te krijgen van de schade in Nederland.

Speciale aandacht voor phishing en social engineering

In 2021 heeft de politie veel aandacht besteed aan zowel de aanpak van phishing als social engineering. Phishing kan worden omschreven als een aanval waarbij de aanvaller iemand verleidt om belangrijke informatie te geven, zoals inlog- of bank-/creditcardgegevens. Vaak vindt zo'n aanval plaats bijvoorbeeld via e-mail of mobiele telefoon (sms/app). Social engineering behelst het door een aanvaller misleiden van een potentieel slachtoffer met als doel het verkrijgen van met name identificerende of financiële gegevens om deze later te gebruiken voor het plegen van cybercrime en/of gedigitaliseerde criminaliteit.

Beide zijn 'technieken' waarmee de crimineel aan vertrouwelijke gegevens als persoonlijke-, financiële, of bedrijfsinformatie probeert te komen. Met deze informatie worden dan bijvoorbeeld weer ransomware-aanvallen, oplichting en verschillende vormen van online fraude gepleegd. Deze onderwerpen vragen in 2022 om blijvende aandacht van de politie.

Toename sextortion

Sextortion is – naast ransomware - een andere vorm van afpersing en chantage. We spreken van sextortion wanneer iemand, al dan niet met behulp van het hacken van gegevens, wordt gechantageerd met seksueel getint (beeld)materiaal. Dit kan bijvoorbeeld een naaktfoto of video zijn, maar het kan ook gaan om gefingeerd seksueel getint materiaal of seksueel getinte chatgesprekken waarvan het slachtoffer niet wil dat deze uitlekken. Meestal eist de crimineel geld of nog meer beeldmateriaal, maar het kan ook gaan om andere goederen of diensten. Ten opzichte van 2020 is in 2021 het aantal meldingen en aangiften over sextortion toegenomen van 70 naar 123.

4.4 Initiatieven vanuit de politie

Samenwerking ziekenhuizen

In samenwerking met het Haaglanden Medisch Centrum heeft medio 2021 een eerste online meeting plaatsgevonden met alle chief information security officers van de binnen de eenheid gelegen ziekenhuizen¹. Uit deze eerste bijeenkomst en mede naar aanleiding van enkele mondiale incidenten met ziekenhuizen in relatie tot ransomware is op voorstel van de politie door de deelnemers aan het overleg ingestemd met het in 2022 organiseren van een symposium rondom dit thema.

TNO & Security Delta (SD)

De politie werkt samen met de Nederlandse Organisatie voor toegepast- natuurwetenschappelijk onderzoek (TNO) en de SD (de nieuwe naam van de Hague Security Delta – HSD) aan de bestrijding van Business email Compromise (BEC). In 2020 is het cyberfenomeen BEC-fraude toebedeeld aan het cybercrimeteam Den Haag. Het is een geavanceerde vorm van phishing die het e-mail kanaal misbruikt en zich vooral richt op bedrijven. Het doel van de fraudeur is om vertrouwelijke bedrijfsinformatie te verkrijgen en medewerkers over te halen geld over te maken naar rekeningen in het beheer van de fraudeur. Er is in 2020 en 2021 door het cybercrimeteam een 'Book of Crime' opgesteld met een factsheet voor de opsporing van BEC-fraude en de aangifte ervan. Deze documenten zullen ten behoeve van kennisdeling bij de bestrijding van BEC-fraude binnenkort gedeeld worden met alle andere politie-eenheden.

Hackathon district West

Op 14 en 15 oktober 2021 vond op initiatief van politiedistrict Den Haag West en in samenwerking met het OM een tweedaagse hackathon plaats. Doel van deze hackathon was om te komen tot nieuwe inzichten in de bestrijding van onopgeloste cybercrimezaken door de tijdelijke samenwerking aan te gaan met de IT-specialisten. Vanwege complexe privacywetgeving bleek deze samenwerking lastiger

---

¹ Haaglanden Medisch Centrum (HMC), Reinier de Graaf Gasthuis, LUMC, Alrijne ziekenhuis, Haga ziekenhuis, Groene Hart Ziekenhuis, Langeland ziekenhuis

vorm te geven dan gedacht. Inmiddels wordt geprobeerd om de geconstateerde belemmeringen op te lossen en zijn initiatieven voor een volgende hackathon in gang gezet.

De Ransomware Taskforce (RTF)

Medio 2021 is het initiatief gestart om een Ransomware TaskForce op te zetten. Dit betreft een landelijk initiatief waarbij het cybercrimeteam Den Haag is aangesloten. Het OM is hier via onder andere zijn deelname aan het Landelijk Operationeel Cybercrime Overleg (LOCO) ook bij aangesloten. De RTF is opgericht om beter georganiseerd op te kunnen treden met impactvolle interventies op de ransomware-keten. De focus van de RTF is gericht op een brede bestrijding (voorkomen, verstoren en opsporen) van dit fenomeen.

4.5 Initiatieven vanuit gemeenten

Hack The Hague & het project 'Digitale veiligheid in de wijk'

Tijdens het jaarlijkse evenement Hack The Hague laat de gemeente Den Haag haar systemen digitaal testen op potentieel 'verborgen' kwetsbaarheden. In 2021 werden gedurende de dag van het evenement verschillende kwetsbaarheden aangetroffen. Deze zijn dezelfde dag nog opgelost. Dit evenement wordt gebruikt om digitale veiligheid een podium te geven.

Het project 'Digitale veiligheid in de wijk' van de gemeente Den Haag heeft als doel om de digitale weerbaarheid van inwoners en ondernemers te vergroten. In 2021 zijn nieuwe digitale ambassadeurs verworven en is een nieuwe wijk toegevoegd. Er is een promo-filmpje opgenomen om het project te promoten. Het project zal in ieder geval met een jaar worden verlengd. Het hiervoor benodigde convenant is in december 2021 ondertekend door de regionale politiechef, de burgemeester en de wethouder economie, internationaal en dienstverlening van de gemeente Den Haag.

Hacklanden

Op initiatief van een aantal gemeenten uit de regio Haaglanden vinden vier keer per jaar regionale netwerkbijeenkomsten plaats onder de naam 'Hacklanden'. De bijeenkomsten zijn bedoeld voor o.a. chief information security officers (ciso's), webbeheerders, systeembeheerders en functionarissen gegevensbescherming van de verschillende gemeenten. Ook de politie sluit aan. Iedere bijeenkomst komen er verschillende actuele cybercrime incidenten en cybersecurity vraagstukken aan bod. In 2021 stonden onder andere de hack van de gemeente Hof van Twente, een kennismaking met het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) en thema's als cybercrisis en ransomware op het programma. In 2021 vonden alle bijeenkomsten digitaal plaats en is daarom ook de mogelijkheid geboden aan ciso's uit Hollands Midden om aan te sluiten. Ook in 2022 worden de Hacklanden sessies voortgezet.

HackShield

In 2021 zijn negen gemeenten² uit de Eenheid Den Haag gestart met de uitrol van HackShield. Dit is een online cybersecurity game voor kinderen tussen de 8 en 12 jaar. Door het spelen van de game leren kinderen zich op een speelse manier te wapenen tegen digitale gevaren, zoals hacking en desinformatie.

Zeven van de negen gemeenten hebben bij de implementatie van HackShield gebruik gemaakt van de ondersteuning van het RSIV. Deze bestond o.a. uit het organiseren van een oriënterende informatiebijeenkomst en een tweewekelijks werkoverleg, waarbij gemeenten van elkaars ervaringen konden leren. Een aantal gemeenten heeft al aangegeven in 2022 met de interventie te gaan starten.

---

² Dit zijn Krimpenerwaard, Waddinxveen, Katwijk, Noordwijk, Oegstgeest, Zoeterwoude, Leidschendam-Voorburg, Gouda en Westland

Bijdrage cyberburgemeesters

In 2021 hebben de cyberburgemeesters uit de verschillende regio's in het land zich verenigd in het landelijke platform cyberburgemeesters. Vanuit onze eenheid neemt de burgemeester van Katwijk hieraan deel, met ondersteuning van het RSIV. De cyberburgemeesters hebben in 2021 een pamflet opgesteld met daarin de oproep tot centrale regie en middelen voor digitale veiligheid. Dit pamflet is in gesprekken met de verschillende politieke partijen en via de media (o.a. Binnenlands Bestuur) actief onder de aandacht gebracht. Het platform zal in 2022 worden gecontinueerd. Belangrijk aandachtspunt voor het komende jaar is het vergroten van de kennis en expertise van burgemeesters op het gebied van digitale veiligheid.

Ondersteuning van gemeenten op het gebied van digitale veiligheid

Om de gemeenten te ondersteunen bij hun taken op het gebied van digitale veiligheid heeft het RSIV in 2021 een aantal webinars georganiseerd voor bestuurders en ambtenaren. Zo was er begin 2021 een webinar voor bestuurders waarin de burgemeester van Hof van Twente vertelde over de hack van haar gemeente.

Medio 2021 vond voor gemeenteambtenaren en ketenpartners een webinar plaats over jeugd-criminaliteit en preventie in de digitale wereld. Hierin kwam o.a. de impact van een sextortion zaak en de rol en het handelingsperspectief van gemeenten aan de orde.

4.6 Resultaten politie 2021

De (landelijke) Veiligheidsagenda bevat de beleidsdoelstellingen voor een aantal thema's en deze zijn voor vier jaar (2019-2022) vastgesteld. Voor het geprioriteerde thema cybercrime waren voor de Eenheid Den Haag twee doelstellingen opgesteld. Het eerste doel was het aanleveren van 41 geregistreerde cybercrime verdachten aan het OM. In 2021 heeft het OM 53 cybercrime verdachten geregistreerd. Het tweede doel was het uitvoeren van vier fenomeenonderzoeken. In 2021 heeft het OM 6 fenomeenonderzoeken geregistreerd. Beide doelen zijn dus behaald.

Huiselijk geweld

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke- of familiekring van het slachtoffer wordt gepleegd. Bij huiselijk geweld kan het gaan om lichamelijk, psychisch of seksueel geweld. Het kan de vorm aannemen van (ex)partnergeweld, kindermishandeling, eengerelateerd geweld, stalking, verwaarlozing van ouderen of geweld tegen ouders, psychische verwaarlozing, huwelijksdwang en achterlating, seksueel geweld en financiële uitbuiting. In 2021 zijn er 1.993 misdrijven huiselijk geweld geregistreerd in de Eenheid Den Haag door de politie, vorig jaar waren dit er 2.124 (-6%). De op voorhand gevreesde stijging van het aantal huiselijk geweld misdrijven door de coronapandemie heeft niet plaatsgevonden.

➤ Tabel 7: Huiselijk geweld

Jaar	2018	2019	2020	2021
Misdrijven huiselijk geweld	2.381	2.205	2.124	1.993
Aantal opgemaakte RIHG's	606	645	631	598
Aantal opgelegde huisverboden	524	564	566	535
% opgemaakte RIHG's t.o.v. misdrijven	25%	29%	30%	30%
% opgemaakte huisverboden t.o.v. misdrijven	22%	26%	27%	27%

*RIHG: Risicotaxatie-instrument Huiselijk Geweld

➤ Tabel 8: Aantal misdrijven huiselijk geweld

Huiselijk Geweld	Aantal Misdrijven			
	2018	2019	2020	2021
Den Haag	1.115	1.042	1.011	853
Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	323	324	272	303
Westland - Delft	294	258	268	213
Leiden - Bollenstreek	267	282	239	296
Alphen aan den Rijn - Gouda	382	299	334	328
Eenheid Den Haag totaal	2.381	2.205	2.124	1.993
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		-8%	-4%	-7%

➤ Tabel 9: Huiselijk geweld afgehandelde verdachten

Huiselijk geweld	Afgehandelde Verdachten			
	2018	2019	2020	2021
Den Haag	849	785	843	763
Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	227	266	251	228
Westland - Delft	175	204	193	228
Leiden - Bollenstreek	238	188	256	204
Alphen aan den Rijn - Gouda	250	286	239	241
Eenheid Den Haag totaal	1.739	1.729	1.782	1.664
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		-1%	+3%	-7%

5.1 Veilig Thuis

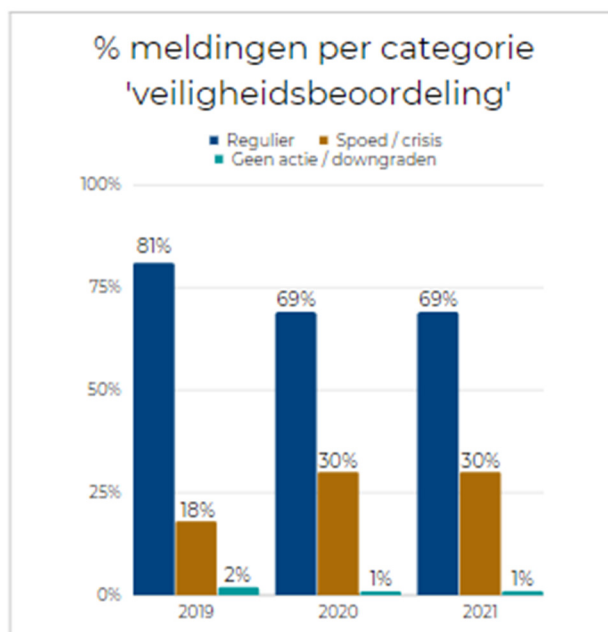
Veilig Thuis (VT) geeft advies en organiseert hulp. Hierbij is het doel om onveilige situaties te doorbreken en samen met gezinnen, huishoudens en ketenpartners de thuissituatie weer veilig te maken. Ook in 2021 speelden de corona pandemie en (gedeeltelijke) lockdowns weer een rol. De initiatieven die ontwikkeld zijn om het contact opnemen met VT laagdrempeliger maken, zoals bijvoorbeeld de chat, zijn ook het afgelopen jaar gecontinueerd.

Het aantal gegeven adviezen is in Haaglanden 2021 (totaal 9445) redelijk gelijk gebleven aan 2020 (9540). Met name de direct betrokkenen en hun omgeving hebben VT Haaglanden in 2021 beter weten te vinden. Mogelijk hebben mediacampagnes zoals de Time Out Campagne hieraan bijgedragen.

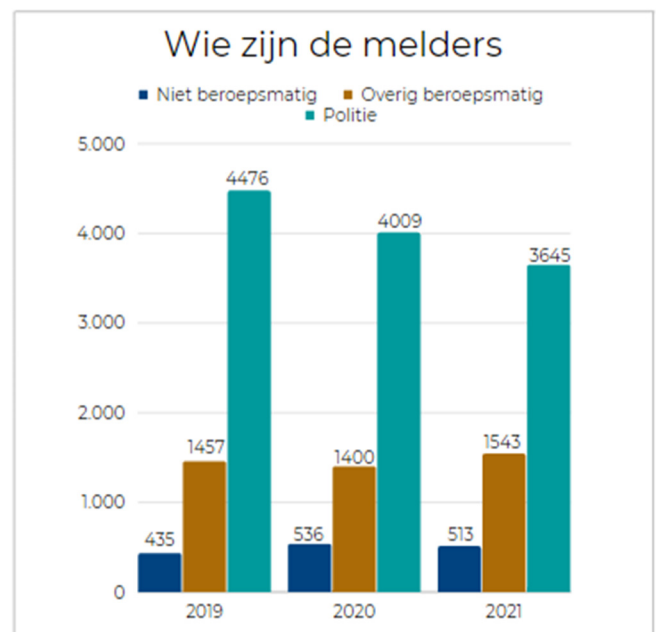
Het aantal meldingen is in Haaglanden wel gedaald van 10266 meldingen in 2020 naar 9314 meldingen in 2021. De omkering van stijging naar daling is nog niet verklaard. Het is mogelijk dat corona-invloeden nu doorwerken in de cijfers. Partners uit het voorliggend veld, zoals scholen en huisartsen en het sociaal netwerk rondom gezinnen hebben minder mensen gezien en minder gesignaleerd.

In VT Hollands Midden is er een daling te zien in het aantal adviezen en meldingen, ondanks de zorgen die er zijn over huiselijk geweld en kindermishandeling in de thuissituatie in verband met de coronapandemie. Wel zijn meldingen in 2020 en 2021 vaker beoordeeld als een spoed- of crisissituatie.

➤ **Grafiek 2: Percentage meldingen per categorie 'veiligheidsbeoordeling'**

➤ **Grafiek 3: Wie zijn de melders**

Bij VT Hollands Midden is net als bij VT Haaglanden te zien dat de politie minder VT-meldingen heeft opgemaakt. Ook bij niet beroepsmatige meldingen (zoals omstanders en slachtoffers) is een lichte daling te zien in het aantal meldingen. De overige beroepsmatige melders, zoals hulpverleningsorganisaties en scholen hebben vaker meldingen gemaakt.

5.2 Actiegericht overleg (AGO)

In 2021 zijn VT, OM en politie gestart met het Actie gericht overleg (AGO). Dit overleg is bedoeld om incidenten te bespreken om gezamenlijk te komen tot een actieplan bij het (vermoeden) van een strafbaar feit. Het doel is om samen te komen tot een 'geïntegreerde aanpak' en daarmee met elkaar het maximale te doen om het geweld te doen stoppen én om de veiligheid en nazorg op de lange termijn te borgen door het opstellen van een gezamenlijk interventieplan. Het AGO biedt de basis voor risicogestuurde zorg én herstelgerichte zorg. Samenwerken aan de directe veiligheid voor alle betrokkenen en afstemming over de eerste onderzoekshandelingen (straf en/of zorg) en interventies veilig, snel en doeltreffend inzetten is van groot belang in een succesvolle aanpak.

VT Hollands Midden is in 2021 aangesloten bij het Zorgvuldig, Snel en op Maat-netwerk (ZSM). VT, politie, OM en andere ketenpartners beogen hiermee om zorg en straf dichterbij elkaar te brengen en met afstemming tot een meer gezamenlijke afdoening van de zaak te komen. Met VT Haaglanden is een gezamenlijke werkwijze ontwikkeld voor ZSM in aansluiting op landelijke processen en ontwikkelingen.

5.3 Eenheidsbrede stalkingsaanpak

Met verschillende ketenpartners binnen het regionaal netwerk Huiselijk Geweld / Kindermishandeling is er een werkgroep opgezet die de opdracht heeft gekregen om tot een sluitende aanpak te komen voor hoog risico (ex)partner stalkingzaken. Het [landelijk model](#) met de vier kernprocessen staat hier centraal:

1. Stalking tijdig herkennen
2. Risico's juist inschatten
3. Stalking juist triageren en prioriteren
4. Een gezamenlijke stalkingsaanpak

VT vervult de trekkersrol. De werkgroep heeft de good practices van het landelijke model geanalyseerd en omgevormd naar een model dat voor onze regio bruikbaar is. De afgelopen maanden is gekeken naar de interne werkprocessen stalking van de ketenpartners en hoe men deze op elkaar aan kan laten sluiten om te komen tot een eenduidige aanpak van ex-partnerstalking. Met elkaar is gesproken over wat een ieders huidige taak is en hoe de samenwerking verbeterd kan worden vormgegeven. Dit om risico's op onveiligheid beter in te schatten en aan te pakken.

5.4 Multidisciplinaire Aanpak (MDA++)

MDA++ is een aanpak voor zeer ernstige en complexe huiselijk geweld casuïstiek met een structureel karakter waar binnen de reguliere aanpak geen duurzame oplossing voor gevonden kan worden. In de aanpak wordt gewerkt via de visie van gefaseerde ketenzorg. In Haaglanden en Hollands Midden is de aanpak in nauwe samenwerking met VT het afgelopen jaar geoptimaliseerd en geborgd in de structuur van het Zorg- en Veiligheidshuis. De aanpak van huiselijk geweld vraagt om langdurige inzet. In Haaglanden zijn de eerste casussen na ruim drie jaar intensieve procesregie positief afgesloten.

Bij het ZVH Hollands Midden is de MDA++ aanpak geëvalueerd. Daarbij is een aantal verbetervoorstellen geformuleerd waarop in 2021 is ingezet. Deze zijn gericht op de communicatie om de bekendheid van het MDA++ team te vergroten, op inhoudelijke doorontwikkeling van het werk en op beleidscapaciteit.

High Impact Crimes (HIC)

Onder High Impact Crimes (HIC) verstaan we woninginbraken, straatroven en overvallen. Bij een relatief hoog slachtofferrisico in combinatie met aanwijsbare concentraties van het probleem (hotspots, hotshots, hotvictims, hottargets) wordt HIC probleemgericht, intelligence gestuurd en zo mogelijk samen met burgers en bedrijven aangepakt. Direct slachtofferschap krijgt hierbij extra prioriteit: dit zijn de delicten waarbij het slachtoffer tijdens de delictpleging is geconfronteerd met de dader(s) en er sprake was van geweld of bedreiging met geweld.

In de Eenheid Den Haag is het totaal aantal HIC-delicten tot en met 2018 gedaald. In 2019 zagen we weer een stijgende lijn of geen verandering, maar in 2020 is er weer een daling van het aantal straatroven, overvallen en woninginbraken geconstateerd. De daling in 2020 is te herleiden naar het vele thuiswerken en thuisblijven als gevolg van corona. In 2021 heeft deze daling doorgezet.

6.1 Straatroof en overvallen

De rode draad bij zowel straatroven als overvallen is jeugd. Deze delicten en met name straatroven worden veelal gepleegd door minderjarigen. Bij de opsporing wordt onder meer gekeken naar eventueel lidmaatschap van jeugdgroepen. Trends en fenomenen worden gesignaleerd ten behoeve van de veiligheidssturing binnen de politie.

‘De dalende trend voor High Impact Crimes heeft zich ook in 2021 voortgezet. Het blijft belangrijk specifieke aandacht te hebben voor jeugdige daders, zeker uit het oogpunt van preventie.’

Burgemeester Van Heijningen
Bestuurlijk portefeuillehouder HIC

➤ Tabel 10: Straatroof misdrijven

Straatroof	Misdrijven				Ophelderingsratio		
	2018	2019	2020	2021	2020	2021	doel
Den Haag	215	200	173	176	27,2	38,6	30,0
Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	33	69	56	30	35,7	40,0	30,0
Westland - Delft	27	33	37	27	32,4	37,0	30,0
Leiden - Bollenstreek	30	19	37	21	29,7	57,1	30,0
Alphen aan den Rijn - Gouda	21	30	23	27	39,1	37,0	30,0
Eenheid Den Haag totaal	326	351	326	281	30,4	39,9	30,0
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		+7%	-8%	-16%		+24%	

➤ Tabel 11: Straatroof afgehandelde verdachten

Straatroof	Afgehandelde Verdachten			
	2018	2019	2020	2021
Den Haag	106	83	95	88
Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	6	45	49	29
Westland - Delft	8	14	30	15
Leiden - Bollenstreek	13	11	15	19
Alphen aan den Rijn - Gouda	4	37	12	20
Eenheid Den Haag totaal	137	190	201	171

➤ Tabel 12: Overvallen misdrijven

Overvallen	Misdrijven				Ophelderingsratio		
	2018	2019	2020	2021	2020	2021	doel
Den Haag	47	54	47	40	61,7	60,0	50,0
Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	6	16	6	6	66,7	66,7	50,0
Westland - Delft	11	12	15	6	40,0	100,0	50,0
Leiden - Bollenstreek	10	9	9	6	33,3	83,3	50,0
Alphen aan den Rijn - Gouda	18	12	11	12	63,6	58,3	50,0
Eenheid Den Haag totaal	92	103	88	70	55,7	65,7	50,0
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		+11%	-17%	-26%		+15%	

➤ Tabel 13: Overvallen afgehandelde verdachten

Overvallen	Afgehandelde Verdachten			
	2018	2019	2020	2021
Den Haag	43	26	80	43
Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	6	16	7	4
Westland - Delft	10	7	21	5
Leiden - Bollenstreek	14	5	10	8
Alphen aan den Rijn - Gouda	13	10	11	14
Eenheid Den Haag totaal	86	64	129	74

6.2 Woninginbraak

Er is een duurzame afname van woninginbraken zichtbaar. Op dit moment is er daarom geen sprake van een eenheidsbrede projectmatige inzet op (het voorkomen van) woninginbraken. Wel worden districtoverstijgende trends en fenomenen gesignaleerd ten behoeve van de veiligheidssturing binnen de politie.

De focus ligt op de analyse van woninginbraken met een direct slachtofferschap, zaken met indicatie naar verdachten en veredeling van zaken met aangehouden verdachten.

➤ Tabel 14: Woninginbraak misdrijven

Diefstal/ inbraak woning	Misdrijven				Ophelderingsratio		
	2018	2019	2020	2021	2020	2021	doel
Den Haag	1.449	1.422	1.091	999	11,2	10,2	10,0
% poging (Den Haag)	30,4%	29,4%	34,5%	32,0%			
Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	555	559	508	369	9,3	13,8	10,0
% poging (Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg)	39,3%	30,2%	37,8%	30,9%			
Westland – Delft	880	625	514	384	8,2	10,9	10,0
% poging (Westland – Delft)	34,0%	25,0%	34,6%	28,6%			
Leiden - Bollenstreek	608	734	594	358	9,4	13,1	10,0
% poging (Leiden - Bollenstreek)	27,6%	25,1%	31,5%	23,7%			
Alphen aan den Rijn - Gouda	908	803	794	562	5,5	9,8	10,0
% poging (Alphen aan den Rijn - Gouda)	40,2%	35,6%	39,7%	32,7%			
Eenheid Den Haag totaal	4.400	4.143	3.501	2.672	8,9	11,1	10,0
% poging (Eenheid Den Haag totaal)	33,9%	29,3%	35,6%	30,4%			
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		-6%	+18%	-17%		+20%	

➤ Tabel 15: Woninginbraak afgehandelde verdachten

Diefstal/ inbraak woning	Afgehandelde Verdachten			
	2018	2019	2020	2021
Den Haag	194	177	152	109
Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	73	48	53	43
Westland – Delft	80	45	58	34
Leiden - Bollenstreek	85	72	72	33
Alphen aan den Rijn - Gouda	96	76	65	49
Eenheid Den Haag totaal	528	418	400	268

➤ Tabel 16: Inbraakrisico

Diefstal/ inbraak woning inbraakrisico per 1000 woningen	Misdrijven			
	2018	2019	2020	2021
Den Haag	5,64	5,48	4,16	3,74
Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	4,35	4,31	3,88	2,88
Westland – Delft	7,02	4,95	4,04	2,86
Leiden - Bollenstreek	3,45	4,11	3,28	1,93
Alphen aan den Rijn - Gouda	5,36	4,68	4,57	3,16
Eenheid Den Haag totaal	5,14	4,79	4,00	2,99

Overlast en criminaliteit door problematische jeugdgroepen

In 2021 is er binnen de Eenheid Den Haag aandacht geweest voor het inventariseren van jeugdgroepen en -netwerken, waarvan er zes groepen zijn geduid met een hoog risico. Het aantal groepen betrof op dit moment 31, dit is hetzelfde aantal als in oktober 2020. Het aantal meldingen van overlast door jeugd(groepen) is echter gedaald van 19.567 in 2020 naar 13.820 (-41%) in 2021. Dit komt omdat er in 2020 een piek was in het aantal meldingen doordat jongeren de coronamaatregelen niet naleefden. In 2021 is het aantal meldingen weer rond hetzelfde niveau als in 2019. Het thema jeugd is ook sterk verweven met andere thema's zoals ondermijning, cybercrime en HIC.

'Het is belangrijk dat de professionals die in het sociaal- en onderwijsdomein werkzaam zijn, over kennis en tools beschikken om signalen van problematisch gedrag bij jongeren tijdig te kunnen herkennen. Door deze signalen vervolgens te delen met partners kunnen de juiste interventies worden ingezet.'

Burgemeester Bezuijen

Bestuurlijk portefeuillehouder jeugd en veiligheid

➤ **Tabel 17: Jeugdgroepen**

Jeugdgroepen (over 2021)	Integrale duiding			
	Hinderlijke jeugdgroep	Overlast gevende jeugdgroep	Criminele jeugdgroep	Eindtotaal
Den Haag - Centrum	-	-	1	1
Den Haag - West	2	3	1	6
Den Haag - Zuid	-	5	2	7
Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	1	7	2	10
Westland – Delft	1	-	1	2
Leiden - Bollenstreek	-	6	2	8
Alphen aan den Rijn - Gouda	-	3	1	4
Eenheid Den Haag totaal	4	24	10	38

➤ **Tabel 18: Jeugdoverlast aantal incidenten**

Jeugdoverlast	Aantal incidenten			
	2018	2019	2020	2021
Den Haag	3.375	4.545	6.539	4.421
Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	1.989	2.329	2.706	1.925
Westland - Delft	1.563	1.761	2.641	1.757
Leiden - Bollenstreek	2.530	2.736	4.086	3.176
Alphen aan den Rijn - Gouda	2.325	2.640	3.595	2.550
Eenheid Den Haag totaal	11.782	14.011	19.567	13.829
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		+16%	+28%	-41%

7.1 Ontwikkelingen

Het thema jeugd en veiligheid is en blijft een belangrijke prioriteit voor gemeenten, politie en het OM. Landelijk wordt ingezet op betere signalering en preventie. Binnen het thema is door de verschillende ketenpartners in de Eenheid Den Haag in 2021 aandacht besteed aan vier sub-thema's, namelijk: het voorkomen van jonge aanwas, het verbeteren van de aanpak van problematische jeugdgroepen, wapens en jongeren en jongeren en digitale veiligheid. Om de gemeenten, politie en OM op deze sub-

thema's te ondersteunen is in 2021 met financiering van de 27 gemeenten van de Eenheid Den Haag een ketenregisseur jeugd aangesteld bij het RSIV.

De opdracht voor de ketenregisseur jeugd is zorgen voor een multidisciplinaire samenwerking en integrale aanpak, zodat een betekenisvolle interventie kan worden ingezet die is afgestemd op de mate van veiligheid en kwetsbaarheid van de individu(en). De focus ligt op de verbinding van de zorg- met de strafrechtketen en vice versa. Er wordt specifiek aandacht besteed aan het tegenhouden van criminaliteit, door en tegen jeugdigen. Hieronder valt het voorkomen van criminele aanwas in het zware milieu en het afglijden en doorgroeien naar de georganiseerde misdaad.

7.2 Integrale aanpak

De verschillende partners hebben in 2021 grote stappen gemaakt op verschillende subthema's. Verder is er onder de coördinatie van het RSIV ook geïnvesteerd in het opzetten en onderhouden van verschillende netwerken die zijn gericht op het versterken van de samenwerking, samenhang en kennisdeling in de regio. Onder coördinatie van het RIEC, in samenwerking met het RSIV, is er door verschillende partners intensief samengewerkt binnen het project Dealbreakers, onder andere om samenhang te creëren in de aanpak van jeugdproblematiek. Daarnaast hebben ook kennisleerkringen een rol gespeeld in de aanpak. Een kennisleerkring is een groep van zes of zeven gemeenten die qua grootte, jeugdproblematiek en beschikbare personele capaciteit de meeste overeenkomsten hebben. Het doel van deze leerkringen is het uitwisselen van kennis en ervaringen op het gebied van jeugdproblematiek.

Aanpak jeugdgroepen

Onder coördinatie van het RSIV is in 2021 een werkgroep samengesteld van gemeenten, politie, OM en de Zorg- en Veiligheidshuizen om een digitale routekaart op te leveren voor de aanpak van hinderlijke, overlast gevende- en problematische groepen. Hierin wordt onder andere aandacht besteed aan:

- Verantwoordelijkheden, bevoegdheden en privacy;
- Tips en tricks voor het opzetten van een lokale jeugdaanpak;
- Interventiepakket (preventief, proactief en repressief), zowel bestuurlijk als strafrechtelijk;
- Best practices uit de regio;
- Handige/praktische instrumenten;
- Een methodiek voor op- en afschalen (van Zorg- en Veiligheidshuis naar RIEC en vice versa)

Wapens en jongeren

Onder coördinatie van het RSIV heeft een regionale werkgroep een handelingskader geleverd voor professionals in het jeugddomein. Het doel van dit kader is om (lokaal) bewustwording te creëren en het voorveld (jongerenwerkers, jeugd- en wijkteams e.d.) te informeren over wat zij kunnen doen en waar zij terecht kunnen wanneer jongeren met een wapen worden gesignaleerd. Hiernaast is ook gestart met het ontwikkelen van een handelingskader voor het voortgezet onderwijs en de scholen voor Middelbaar Beroeps Onderwijs. Dit kader is naar verwachting medio maart 2022 beschikbaar. Het landelijk actieplan Wapens en jongeren (waar vanuit onze eenheid Zoetermeer en Den Haag aan deelnemen) heeft dit jaar een interventiematrix opgeleverd. Deze biedt gemeente en professionals handvatten voor de signalering en inzet van interventies op het gebied van wapens en jongeren.

Regionale Masterclass reeks 'Regie op jeugd'

Het RSIV is in 2021 gestart met een Regionale Masterclass reeks. De webinars in deze reeks zijn bedoeld voor professionals die zich vanuit het zorg- en sociaal domein, het onderwijs of het veiligheidsdomein preventief en/of repressief bezig houden met zorgelijke, problematische of criminele jeugd. Tijdens de webinars komen thema's aan bod die voor de gemeenten en ketenpartners interessant zijn. Het uiteindelijke doel van de Masterclass is het versterken van de lokale aanpak en het bevorderen van de samenwerking tussen het sociaal-, onderwijs- en veiligheidsdomein zodat interventies lokaal goed

ingezet kunnen worden en geborgd zijn. Voor de invulling van de Masterclass wordt nauw samengewerkt met project Dealbreakers en de beide Zorg en Veiligheidshuizen.

7.3 Wapeninleveractie

In mei en oktober 2021 hebben in de Eenheid Den Haag wapeninleveracties plaatsgevonden. De focus lag beide keren primair op het (anoniem) inleveren van steekwapens, maar ook vuurwapens en nepwapens konden worden ingeleverd. De mediacampagnes richtten zich voornamelijk op jongeren. In mei werden maar liefst 669 wapens ingeleverd, waaronder 30 vuurwapens. In oktober vond de inleveractie plaats tijdens de landelijke Week van de Veiligheid. Toen werden in de Eenheid Den Haag in totaal 505 wapens ingeleverd, waaronder 11 vuurwapens. Dit jaar zijn er in de Eenheid Den Haag dus bijna 1200 wapens van straat gehaald. Wat de politie betreft zijn de acties dan ook zeer succesvol geweest. Niet alleen omdat er zoveel wapens zijn ingeleverd, maar ook omdat de inleveracties aanleiding zijn geweest voor gesprekken op bijvoorbeeld scholen, met ouders en tussen jongeren op sociale media. Door voorlichting en gesprekken is de bewustwording ten aanzien van de risico's van wapenbezit vergroot.

7.4 Groepsscan 2.0

Hinderlijke, overlastgevende en criminele jeugdgroepen worden in de eenheid onder de regie van de politie, gezamenlijk met de veiligheidspartners, in kaart gebracht met behulp van de Groepsscan. In 2021 is er gewerkt aan het vernieuwen van deze Groepsscan. Er zijn twee wijzigingen doorgevoerd. De eerste wijziging is het terugbrengen van twee inventarisatie momenten naar één moment. Deze inventarisatie zal plaatsvinden in april (in plaats van in april én november). Verder is er een tweede onderdeel aan de scan toegevoegd. Dit tweede deel richt zich op de evaluatie en een eventuele bijstelling van de aanpak. Met de Groepsscan 2.0 ontstaat er eenheidsbreed zicht op problematische jeugdgroepen in de volle breedte. Er komt beter zicht op jeugdgroepen waar sprake is van messen(geweld) en betrokkenheid bij de georganiseerde (drugs)criminaliteit. Daarnaast komt er ook meer aandacht voor cybergerelateerde criminaliteit door jongeren. De vernieuwde Groepsscan wordt per 1 januari 2022 ingevoerd.

Ondermijning

Ondermijnende criminaliteit gaat specifiek over georganiseerde criminaliteit waarbij de onderwereld en bovenwereld met elkaar vermengd raken, doordat criminelen gebruik maken van diensten en faciliteiten van de bovenwereld. Criminelen schuwen er niet voor om legale partijen te beïnvloeden of te onderdrukken. De vermenging van de onderwereld en bovenwereld ondermijnt de Nederlandse samenleving en rechtsstaat. Het RIEC-bureau ondersteunt ketenpartners bij de aanpak van ondermijning door het creëren van zicht, het adviseren over weerbaarheid en het sturen op het daadwerkelijk aanpakken en afpakken door de partners. Binnen de Eenheid Den Haag kent de aanpak twee prioriteiten, namelijk het tegengaan van arbeidsuitbuiting (mensenhandel) en de bestrijding van drugscriminaliteit. Voor aanvullende informatie op dit thema wordt verwezen naar het jaarverslag van het RIEC.

8.1 Ondermijning in beeld

De uitvoeringsagenda 2021 heeft samen met de toekenning van de incidentele middelen richting gegeven aan de aanpak van ondermijning in de Eenheid Den Haag. Er zijn afspraken rondom de governance doorgevoerd (zoals het beter positioneren van de ondermijningstafels in relatie tot districtscollege en tot de strafrechtelijke stuurplegen). In veel gemeenten is de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) aangepast met ondermijningsartikelen en hebben de meeste gemeenten de mogelijkheid in de APV opgenomen om te werken met last onder dwangsom. Er zijn bij gemeenten lokale meldpunten ingericht. Het RIEC en het RSIV hebben diverse handreikingen opgeleverd voor het vormgeven van de aanpak. Door inzet van het RSIV en het RIEC heeft het thema mensenhandel meer aandacht gekregen.

Het afgelopen jaar heeft het RIEC voor alle gemeenten in de Eenheid Den Haag een ondermijningsbeeld en een weerbaarheidsscan opgesteld. De meest voorkomende thema's in de Eenheid Den Haag uit de ondermijningsbeelden zijn drugscriminaliteit en malafide bedrijvigheid, mensenhandel/arbeidsuitbuiting, witwassen en criminele netwerken (waaronder de Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's)). Daarnaast zijn er verschillende thematische fenomeen beelden opgesteld waardoor het beeld op ondermijning in de regio steeds scherper wordt. Door middel van het volgen van trends en het onderzoeken van fenomenen in de regio moet het beeld scherp blijven. Voor 2021 en 2022 wordt er gewerkt met een aanvullende regionale onderzoeksagenda. In 2021 is er onder andere onderzoek gedaan naar: OMG's, vastgoedcriminaliteit en risico's op bedrijventerreinen.

8.2 Coalitie tegen ondermijning

Om de aanpak steviger gezamenlijk vorm te geven speelt een aantal ontwikkelingen in de eenheid. De RIEC-partners in de Eenheid Den Haag hebben de gezamenlijke ambities reeds verwoord in de Coalitie tegen Ondermijning. Hierop aansluitend wordt elk jaar een uitvoeringsagenda vastgesteld. In de uitvoeringsagenda staan concrete acties die de partners uitvoeren om de aanpak te verstevigen. Daarnaast is met een impuls van middelen vanuit het Rijk het programmaplan Samen Sterk tegen Ondermijning ingezet, waarmee in 2021 de uitbreiding van het Bestuurlijk Ondersteuningsteam (BOT) in de eenheid is uitgerold en het project Dealbreakers is opgestart.

'We hebben met de 'coalitie tegen ondermijning' het afgelopen jaar mooie stappen kunnen maken in onze aanpak. Er komt steeds meer zicht op de problemen waar we gezamenlijk voor staan en de weerbaarheid van gemeenten neemt toe. Zo hebben in 2021 de gemeenten in district F bijvoorbeeld een gezamenlijke Bibob-norm afgesproken en zijn de gemeenten in district G allen aangesloten bij meld misdaad anoniem. Samen maken we het criminelen als overheid steeds moeilijker om overheidsvoorzieningen te misbruiken.'

Burgemeester Spruit

Bestuurlijk portefeuillehouder ondermijning

Er zijn verschillende soorten ondermijning aangepakt binnen de RIEC-samenwerking. In 2021 zijn er 88 integrale RIEC-casussen gedraaid. Hoofdthema's binnen deze casuïstiek waren met name drugs, witwassen, vastgoed criminaliteit en OMG's. Er zijn zowel bestuursrechtelijke, fiscale als strafrechtelijke interventies uitgevoerd in de casussen. In vergelijking met voorgaande jaren heeft het RIEC in 2021 meer BIBOB-informatieverzoeken namens bestuursorganen uitgezet bij politie, Belastingdienst en het OM. Naast de informatieverzoeken heeft het RIEC tevens inhoudelijke ondersteuning geboden inzake BIBOB casuïstiek. Verder zijn er het afgelopen jaar 46 ondermijningstafels geweest in de eenheid (zowel districtelijk als regionaal) waar partners met elkaar de aanpak van ondermijning en casuïstiek hebben besproken met als doel gezamenlijk een vuist te maken tegen ondermijnende criminaliteit.

8.3 Mensenhandel

Mensenhandel is een haandelict, dit betekent dat we actief moeten inzetten op signalering en bewustwording in de eenheid. In 2021 zijn er 42 nieuwe aanmeldingen gedaan van (vermoedelijke) slachtoffers bij Stichting Hulp en Opvang Prostitutie en Mensenhandel (SHOP). Het daadwerkelijke aantal ligt naar verwachting echter hoger. We zien bijvoorbeeld op landelijk niveau dat de schatting van het aantal jaarlijkse (vermoedelijke) slachtoffers tussen de 5.000 en 7.500 ligt. Bij de Nationaal Rapporteur Mensenhandel waren er in 2020 1.050 geregistreerd.

'In 2021 hebben we de regionale handreiking mensenhandel vastgesteld, waarin praktische handvatten zijn opgenomen om het basisniveau mensenhandel te behalen. In 2022 gaan we verder met de daadwerkelijke uitvoering in de praktijk bij alle betrokken veiligheidspartners. Zo maken we samen een vuist tegen mensenhandel.'

Burgemeester Arends

Bestuurlijk portefeuillehouder mensenhandel

In 2021 is in elke gemeente een aandachtsfunctionaris mensenhandel aangesteld. Deze treedt op als contactpersoon binnen de gemeente op het thema mensenhandel. Niet alle gemeenten in de eenheid zijn voldoende op de hoogte van het zorgaanbod in de eenheid. Om dit te bevorderen zijn er individuele kennismakingsgesprekken geweest met de aandachtsfunctionaris mensenhandel van elke gemeente, zijn/haar collega van het sociaal domein en SHOP. Daarnaast is het ook belangrijk dat bij alle zorgpartijen in de eenheid een eenduidig meldpunt bekend is waar zij terecht kunnen met signalen van mensenhandel. Uit onderzoek naar mensenhandel binnen jeugdzorginstellingen is gebleken dat professionals nog niet altijd weten waar zij met signalen terecht kunnen en wat de rol van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling hierin is. Het RSIV heeft een onderzoeksbureau gevraagd om te onderzoeken waar dit meldpunt het beste geplaatst kan worden. De eerste stappen binnen dit onderzoek zijn al gezet en de uitkomsten zullen in de eerste helft van 2022 worden geleverd. Op verzoek van het OM en de politie is er in 2021 nog een onderzoek gestart vanuit het RSIV naar de rol van technologie in de uitbuiting van jongeren. Hiermee wordt gehoopt een blinde vlek weg te nemen. Met de kennis van dit onderzoek kan er online preventief ingezet worden.

Mensenhandeltafels en regionale handreiking

Samen met een groot deel van de aandachtsfunctionarissen en samenwerkingspartners waaronder het HEIT, het RIEC, de Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM) van de politie, het OM, ZVH Haaglanden en Hollands Midden, SHOP, Stichting Perspektief, de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW) en het Coördinatiecentrum tegen Mensenhandel (CoMensha) zijn er verschillende regionale mensenhandeltafels ingericht. Via mensenhandeltafels is de inhoud van de regionale handreiking mensenhandel tot stand gekomen. Het doel van de handreiking is om de gemeenten in de eenheid praktische handvatten te geven. De regionale handreiking is in december 2021 vastgesteld door de leden van het RBO en behandelt de volgende thema's:

- Bewustwording, voorlichting en signalering binnen de gemeente;
- Een signaalroutekaart voor de gemeenten naar de ketenpartners;

- De aanpak van arbeidsuitbuiting, seksuele uitbuiting en criminele uitbuiting;
- Handhaving;
- Een bedrijfsformat voor seksinrichtingen in de eenheid;
- Hulp en opvang van slachtoffers.

De mensenhandeltafels over seksuele en criminele uitbuiting en arbeidsuitbuiting zullen in 2022 voortgezet worden om de implementatie van de handreiking en de ketensamenwerking te bevorderen.

Om de bestuurlijke betrokkenheid te bevorderen in de eenheid is er ook een bestuurlijke mensenhandeltafel opgericht onder voorzitterschap van de regionale portefeuillehouder. Vanuit elk district schuift hier minimaal één burgemeester aan die zich laat informeren over de regionale aanpak, de keten goed leert kennen en deze informatie terug brengt naar zijn of haar district. Deze tafel komt thematisch twee keer per jaar bij elkaar en is in 2021 bij elkaar gekomen op het thema seksuele uitbuiting onder leiding van het OM en de AVIM.

8.4 Georganiseerde drugscriminaliteit

Er zijn diverse onderzoeken gedaan naar drugscriminaliteit. Een van de onderzoeken ging over drugscriminaliteit in relatie tot glastuinbouw en het buitengebied. In 2022 wordt het gesprek met de partners gestart over de uitvoering van de aanbevelingen. Een ander onderzoek heeft zich gericht op het krijgen van inzicht in de opkomst van de Crystal Meth productie. Ook werd het criminele proces in beeld gebracht en werd er een handelingsperspectief geschetst voor de RIEC-partners. Er is een communicatie-toolkit ontwikkeld met materialen die bruikbaar zijn om de bewoners en bedrijven bewust te maken op mogelijke labs.

Casus: Transportsector

De transportsector is een kwetsbare sector als het gaat om criminaliteit en ondermijning. Want net als veel legale producten moeten ook illegale goederen, zoals wapens en verdovende middelen, worden vervoerd. Nederland wordt, gezien haar ligging, goede infrastructuur en (lucht)havens, ook wel de 'gateway to Europe' genoemd en dat is ook één van de redenen waarom Nederland een spil is in de internationale drugshandel. Vanuit het strafrecht richten we ons vaak op de criminele samenwerkingsverbanden die de drugs importeren, bereiden, telen of doorvoeren naar andere landen, maar we kijken zelden naar de transporteur. Dat het kan lonen om breder te kijken dan alleen het strafrecht bleek uit onderzoek Rijsbes dat in 2021 in de Eenheid Den Haag heeft gedraaid. Middels een zogenaamde BIBOB-tip vanuit het OM, werd de vergunningverlenende instantie, Nationale en Internationale Wegvervoer Organisatie (NIWO), in staat gesteld om de vergunning in te trekken. Zonder een dergelijke vergunning is het niet mogelijk om transporten uit te voeren, zowel nationaal als internationaal. Het betreffende transportbedrijf mag en kan op deze manier haar werkzaamheden dus niet verder doorzetten. De wens is om in 2022 vaker te gaan samenwerken met partners als de NIWO om ondermijning in de transportsector tegen te gaan.

8.5 Jonge aanwas in de drugscriminaliteit

Er is het afgelopen jaar door verschillende partners intensief samengewerkt binnen het project Dealbreakers. Dit project is met financiering van het RIEC in april 2021 gestart en heeft als doel om te voorkomen dat jongeren in de georganiseerde drugscriminaliteit belanden. Er zijn vijf gemeenten die meewerken aan deze pilot: Delft, Zoetermeer, Leidschendam-Voorbrug, Gouda en Leiden. In deze gemeenten is in 2021 op lokaal niveau onderzocht hoe we jongeren het beste kunnen laten inzien wat de nadelen van snel geld verdienen zijn. Dit onderzoek loopt nog door in 2022. In de pilotgemeenten is gestart met het inzetten van verschillende interventies, zoals het inrichten van een signaleringsoverleg op de basis- en middelbare school, het optimaliseren van een doorlopende leerlijn, het inzetten van ervaringsdeskundigen/credible messengers en een Escape Room Foute Centen. Uiteindelijk wordt voor alle 27 gemeenten in de eenheid een handreiking ontwikkeld met daarin de werkzame elementen van de verschillende interventies. Deze komt naar verwachting in het derde kwartaal van 2022 beschikbaar.

8.6 Aanpak malafide bedrijvigheid en misstanden binnen de prostitutie

Het Haags Economisch Interventie Team (HEIT) pakt georganiseerde ondermijnende criminaliteit aan in de hele Eenheid Den Haag. In het HEIT werken gemeenten, politie, Belastingdienst, de Douane, Inspectie SZW en het UWV al sinds 2007 samen. Verder is het HEIT uitgebreid met de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit en de drie Omgevingsdiensten³. Het HEIT bestaat uit twee zelfstandig draaiende teams die zaken oppakken op verzoek van burgemeesters.

Kerntaak van het HEIT is het voorkomen en terugdringen van malafide bedrijvigheid en de aanpak van misstanden binnen de prostitutie. In 2021 heeft het HEIT, ondanks forse beperkingen i.v.m. corona, 536 bestuurlijke controles uitgevoerd, waarvan 313 integrale controles bij malafide ondernemingen en 223 in de prostitutiebranche. De eerder verwachte verschuiving van de vergunde seksbranche naar de onvergunde seksbranche was dit jaar heel goed zichtbaar.

Casus: Beautybranche

In juni 2021 heeft het HEIT met vier teams een grote actiedag georganiseerd op de beautybranche in het kader van uitbuiting en onvergunde prostitutie. In totaal zijn er 18 kappers, nagelstudio's en massagesalons gecontroleerd. Deze actie was succesvol. Bij de controle van de kappers en nagelstudio's zijn er twee illegalen aangetroffen die hier aan het werk waren. In drie gevallen werd er geen werkrooster bijgehouden en zes keer was er sprake van contante betaling. Verder is er een honkbalknuppel in beslag genomen en werd er een werknemer betaald met een bord eten. Verschillende ondernemers hebben hoge boetes gekregen.

³ Dit zijn de Omgevingsdienst Den Haag, de Omgevingsdienst Midden Holland en de Omgevingsdienst West-Holland

Overlast en criminaliteit door personen met verward gedrag

Uit de politiecijfers is gebleken dat het aantal incidenten (E33) met personen met verward gedrag in de Eenheid Den Haag in 2021 met 18% is toegenomen ten opzichte van 2020. Een gedeelte van de stijging in het aantal meldingen is te verklaren doordat het Regionaal Service Centrum in 2021 is gestart met een nieuw werkproces - ter ontlasting van de basisteams - door meldingen waar mogelijk al af te handelen. Hierdoor zijn meer telefonische meldingen van personen met verward gedrag geregistreerd met de code E33 in BVH dan voorheen.

'In 2021 zijn belangrijke resultaten geboekt rond personen met verward gedrag. Zo hoeven politie-auto's niet meer ingezet te worden voor het vervoer van mensen naar de spoedeisende eerste hulp en biedt de levenslooppaanpak goede mogelijkheden voor mensen die een hoog risicoprofiel hebben. Op deze manier wordt de samenwerking tussen zorg en veiligheid steeds beter.'

Burgemeester Spies

Bestuurlijk portefeuillehouder zorg en veiligheid

➤ Tabel 19: Overlast door personen met verward gedrag

Overlast door verward/overspannen persoon	Incidenten			
	2018	2019	2020	2021
Den Haag	4.709	4.735	5.457	6.308
Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	1.062	1.274	1.444	1.846
Westland – Delft	1.497	1.581	1.588	2.123
Leiden - Bollenstreek	2.260	2.291	2.504	3.057
Alphen aan den Rijn - Gouda	1.736	1.756	1.987	2.518
Eenheid Den Haag totaal	11.264	11.637	12.980	15.852
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		+3%	+10%	+18%

9.1 Intensieve Levenslooppaanpak Risicovol en Verward gedrag

Bijna elke gemeente heeft inwoners met GGZ-problematiek en/of een licht verstandelijke beperking, die ook andere problemen hebben (zoals een verslaving) en een (potentieel) hoog risico vormen voor zichzelf en/of omgeving. Deze inwoners zijn soms in beeld bij gemeenten, soms bij (beveiligde) zorginstellingen of bijvoorbeeld bij Zorg- en Veiligheidshuizen. Dit zijn veel partijen, maar een levenslange regie (oftewel een levensloopfunctie) op de zorg en ondersteuning ontbreekt vaak. De levenslooppaanpak is de 'sluitende aanpak' voor deze inwoners. Deze [animatie](#) legt deze levensloopfunctie uit. De levenslooppaanpak wordt landelijk geïmplementeerd. In onze eenheid vervuld Fivoor, een instelling voor forensische en intensieve psychiatrie, de trekkersrol. De levenslooppaanpak is geborgd in ZVH Hollands Midden en ZVH Haaglanden waar de ketenpartners nauw samenwerken en goede afspraken worden gemaakt over bijvoorbeeld het op- en afschalen in crisissituaties. ZVH Hollands Midden is net voor de zomer 2021 gestart met pilotcases en met ingang van 2 september 2021 kunnen professionals voorstellen om een casus te triageren om op te laten nemen in deze aanpak. In Haaglanden is afgelopen zomer de eerdere pilot 'Intensieve Aanpak Risicovol en Verward gedrag' verrijkt met de levensloopfunctie en zijn eveneens de eerste casussen opgenomen.

9.2 Sluitende aanpak voor mensen met verward gedrag

In 2021 en in de jaren daarvoor zijn er veel integrale pilots geweest om de negen samenhangende onderwerpen (ook wel ‘bouwstenen’ genoemd) nader uit te werken. Deze onderwerpen geven aan wat minimaal nodig is voor een sluitende aanpak, vanuit het perspectief van mensen met verward gedrag zelf en de samenleving. Dit is gedaan in samenwerking met politie, de ZVH Haaglanden en Hollands Midden, gemeenten, ggz-instellingen, GGD en andere ketenpartners.

Opvanglocaties

In de Eenheid Den Haag zijn er drie opvanglocaties bij de GGZ, waar 24/7 mensen met acuut verward gedrag naar toe gebracht kunnen worden, om te onderzoeken of deze personen psychische zorg nodig hebben. Dit zijn de Opvang Verwarde Personen (OVP) Delft van GGZ Delfland, de Psychiatrische Eerste Hulp Leiden (PEH) van GGZ Rivierduinen en de OPV Den Haag van GGZ Parnassia. De Spoedeisende hulp Parnassia (voormalig OVP) Den Haag is in oktober 2021 verhuisd naar het terrein van GGZ Parnassia. De spoedeisende hulp psychiatrie (SeHP) wordt uitgevoerd vanuit de opnamekliniek.

Vervoer

Vanaf 1 januari is de Regionale ambulancevoorzieningen (RAV) verantwoordelijk voor het vervoer van en naar de opvanglocaties voor personen met acuut verward gedrag. De RAV Haaglanden en RAV Hollands Midden hebben het vervoer overgenomen van de politie. Tevens verwerkt de meldkamer ambulance (MKA) de triage van de 112 meldingen over verward gedrag.

Ketenveldnorm

De Ketenveldnorm beveiligde zorg en levensloopfunctie is sinds 2019 landelijk in vier pilotregio's ingevoerd en is vanaf 2021 ook officieel geïmplementeerd in de regio's Hollands Midden en Haaglanden. De ketenveldnorm organiseert en levert een domein overstijgend zorgaanbod voor volwassenen die agressief en/of gevaarlijk gedrag (dreigen te) vertonen als gevolg van een psychische aandoening, een (licht) verstandelijke beperking en/of niet aangeboren hersenletsel.

Voor zowel de regio Haaglanden als Hollands Midden is Fivoor aangewezen als regiehouder van de Ketenveldnorm. Fivoor richt de inhoud van de Ketenveldnorm gezamenlijk met de ketenpartners in. Daarbij sluit men zoveel mogelijk aan bij de bestaande routes van de Zorg- en Veiligheidshuizen. De projectorganisatie van de Ketenveldnorm heeft een digitale informatiebijeenkomst voor gemeente-ambtenaren georganiseerd.

Bijlage 1: Afkortingenlijst

Afktoring	Uitleg
ADB	Anti-discriminatiebureau
AGO	Actie Gericht Overleg
AVIM	Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
BEC	Business email compromise
BIBOB	Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BOT	Bestuurlijk Ondersteuningsteam
CoMensha	Coördinatiecentrum tegen Mensenhandel
CTER	(Contra-)terrorisme, Extremisme en Radicalisering
DDoS	Distributed Denial of Service
GGP	Gebiedsgebonden Politie
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
HEIT	Haags Economisch Interventie Team
HIC	High Impact Crime
HSD	Hague Security Delta
ISZW	Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
JBW	Jeugdbescherming West
LMIO	Landelijk Meldpunt Internetoplichting
LOCO	Landelijk Operationeel Cybercrime Overleg
MBB	Monitorcentrale Bewaken en Beveiligen
MDA++	Multidisciplinaire Aanpak
MKA	Meldkamer Ambulance
NSCS	Nationaal Cyber Security Centrum
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid

OM	Openbaar Ministerie
OMO	Ondersteuningsnetwerk Maatschappelijke Onrust
OVP	Opvang Verwarde Personen
OMG's	Organized Motorcycle Gangs
PEH	Psychiatrische Eerste Hulp
RAT	Remote Acces Tools
RAV	Regionale Ambulancevoorzieningen
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
RIHG	Risicotaxatie-instrument Huiselijk Geweld
RN	Reclassering Nederland
RBO	Regionaal Bestuurlijk Overleg
RDO	Regionaal Discriminatie Overleg
RSIV	Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid
RTF	Ransomware TaskForce
RvdK	Raad voor de Kinderbescherming
SD	Security Delta
SeHP	Spoedeisende Hulp Psychiatrie
SGBO	Staf Grootschalig en Bijzonder optreden
SHOP	Stichting Hulp en Opvang Prostitutie en Mensenhandel
TGB	Terrorisme Gevolg Bestrijding
TGO	Team Grootschalige Opsporing
TNO	Toegepast- natuurwetenschappelijk onderzoek
TO	Tactische Opsporing
VT	Veilig Thuis
ZSM	Zorgvuldig, Snel en op Maat-netwerk